

REDAKCJA
tel. 662 061 331

ODWIEDŹ NASZ PORTAL

WĄBRZEŹNO- CWA.PL

Bieżące informacje
z regionu
pod Twoją ręką

tel. 516 836 355

Tanie Dachy
Jabłonowo

sprzedaż - pomiar - montaż

• Dachy • Rynny • Akcesoria
• Garaże • Okna
• Obróbki blacharskie

KOLEJNE WYDANIE

NASZEJ GAZETY

W SKLEPACH

DOSTĘPNE W ŚRODĘ

30 KWIETNIA

WYWIAD

Intensywny stan
spoczynku

str. 3 - Aktualności

CZWARTEK

17 KWIETNIA 2025

ISSN: 2080-0878

2,99 zł

w tym 5% VAT

nr 8/2025 (825)

CWA

DWUTYGODNIK REGIONU WĄBRZESKIEGO

Sędzia się doigrał

WĄBRZEŹNO ➤ Sąd Najwyższy w Izbie Odpowiedzialności Zawodowej wydał surowe orzeczenie w sprawie sędziego Jerzego Ż. Za znęcanie się nad żoną sędziego został pozbawiony stanu spoczynku oraz stracił przysługujące mu z tego tytułu uposażenie. Wyrok jest prawomocny

Sąd Najwyższy uznał, że psychiczne i fizyczne znęcanie się nad osobą najbliższą, potwierdzone wyrokiem sądu karnego, stanowi jednocześnie naruszenie zasad etycznych i uchybienie godności sędziowskiej. Ponadto sąd podkreślił, że stopień społecznej szkodliwości czynu jest na tyle wysoki, iż kary nie można złagodzić.

dokończenia na str. 2

Wąbrzeźno

Kibole zdewastowali trzy budynki

Funkcjonariusze wąbrzeskiej komendy zatrzymali trzech mężczyzn, którzy zniszczyli elewacje trzech budynków na terenie Wąbrzeźna. Dwaj z nich to pseudokibice powiązani z jedną z toruńskich drużyn.

W połowie marca 2025 roku do wąbrzeskiej komendy wpłynęły trzy zawiadomienia o zniszczeniu elewacji budynków przez namalowane na nich graffiti. Właściciele oszacowali straty na ponad 12 tysięcy złotych.

— Do spraw zabezpieczono nagrania z monitoringu, na których widać zamaskowanych sprawców. Praca dzielnicowych

oraz funkcjonariuszy wydziału kryminalnego doprowadziła do ustalenia personaliów i zatrzymania wandal — informuje Komenda Powiatowa Policji w Wąbrzeźnie.

Mężczyźni usłyszeli prokuratorskie zarzuty zniszczenia mienia, grozi im do 5 lat więzienia.

(ak)

fot. KPP Wąbrzeźno

OGŁOSZENIE

SEJM
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Z okazji Świąt Wielkanocnych życzę rodzinnych spotkań pełnych ciepła, życzliwości i wzajemnego zrozumienia. Niech pokój i radość zagospodrują w każdym domu, a budząca się do życia wiosna niesie siłę do odnowy i dobrych zmian.

Wesołych Świąt!
Marcin Skonieczka
Poseł na Sejm RP

www.skonieczka.pl

Diler narkotyków w rękach policji

WĄBRZEŻNO ▶ Policjanci wąbrzeskiej jednostki zatrzymali dwie osoby, kobietę i mężczyznę, posiadających środki odurzające. Zatrzymany mężczyzna usłyszał również zarzut handlu narkotykami. Grozi mu do 10 lat więzienia

We wtorek (1 kwietnia 2025 r.) krótko po godzinie 10:00 policjanci wylegitymowali 47-mieszkanke Wąbrzeźna. Kobieta była wyraźnie zdenerwowana spotkaniem z mundurowymi.

— Podczas kontroli osobiistej funkcjonariusze znaleźli tego przyczynę. Kobieta miała przy sobie prawie 12 g amfetaminy. Tego samego dnia usłyszała zarzut posiadania środ-

ków odurzających, za co grozi jej do 3 lat więzienia — podaje Komenda Powiatowa Policji w Wąbrzeźnie.

Dwie godziny później funkcjonariusze wydziału kryminalnego zapukali do drzwi jednego z mieszkań na terenie Wąbrzeźna, gdzie zatrzymali 50-letniego mężczyznę. Podczas przeszukania jednego z pomieszczeń policjanci ujawnili ponad 50 g amfetaminy.

Mężczyzna trafił do policyjnego aresztu, po czym usłyszał zarzuty posiadania oraz udzielania środków odurzających. Objęty został dozorem policji, zakazem opuszczania kraju i poręczeniem majątkowym. Grozi mu do 10 lat więzienia.

(ak)
fot. ilustracyjne

Region/Kraj

Pomógł ci policjant? Zgłoś go

Biuro Prewencji Komendy Głównej Policji już po raz kolejny organizuje ogólnopolski konkurs „Policjant, który mi pomógł”, którego głównym celem jest promocja postaw i umiejętności policjantów osobiście zaangażowanych w pomoc osobom krzywdzonym.

Idea konkursu „Policjant, który mi pomógł”, narodziła się 18 lat temu i cyklicznie odbywa się pod honorowym patronatem Komendanta Głównego Policji. Do dzisiaj wyłoniono 85 laureatów, którzy poprzez swoje zaangażowanie, konsekwentne działanie oraz serdeczną pomoc drugiej osobie wpłynęli na kształtowanie pozytywnego wizerunku Policji wśród społeczeństwa. Bo przecież bohater nie zawsze nosi pelerynę, a właśnie policyjny mundur.

Zatem, jeśli znasz policjanta, który: pomógł Ci, bo byłaś/eś poszkodowana/y w wyniku nieszczęśliwego zdarzenia/wypadku; pomógł Ci, gdy byłaś/eś w trudnej sytuacji życiowej; podał Ci rękę w najtrudniejszym momencie życia; angażuje się w budowanie lokalnego systemu pomocowego; wyróżnia się wyjątkowym profesjonalizmem, empatyczną postawą i umiejętnościami w obszarze indywidualnej pomocy osobom pokrzywdzonym przestępstwem lub doznającym przemocy domowej, wyślij zgłoszenie!

Zgodnie z Regulaminem Konkursu zgłoszenia policjanta do konkursu może dokonać osoba indywidualna, instytucja lub organizacja. Zapraszamy do zapoznania się z Regulaminem Konkursu oraz formularzem zgłoszeniowym dostępnym na stronie KPP Wąbrzeźno. Termin nadsyłania zgłoszeń upływa 31 maja 2025 r. Formularze zgłoszeniowe można nadsyłać na adres poczty elektronicznej e-mail: policjantktorymipomogl@policja.gov.pl. Laureatów konkursu wybiera Komisja, w skład której wchodzi przedstawiciel Biura Prewencji KGP oraz laureaci 3 ostatnich edycji konkursu „Policjant, który mi pomógł”.

Podczas wyłaniania Laureatów w szczególności brane będzie pod uwagę ich zaangażowanie w działania na rzecz poprawy bezpieczeństwa obywateli, jak również doświadczenie i zaangażowanie w pomoc osobom, wobec których istnieje podejrzenie, że są krzywdzone. Serdecznie zapraszamy do zgłaszania kandydatów!

(ak)

Wąbrzeźno

Sędzia się doigrał

dokończenie ze str. 1

W czwartek 10 kwietnia Izba Odpowiedzialności Zawodowej SN, działając jako sąd dyscyplinarny II instancji, rozpoznawała kasację obrońcy i obwinionego od wyroku SN z kwietnia 2024 roku.

Sędzia Sądu Rejonowego w Wąbrzeźnie, w stanie spoczynku, został obwiniony przez zastępcę rzecznika dyscyplinarnego przy Sądzie Okręgowym w Toruniu o uchybienie godności urzędu. Podstawą obwinienia był prawomocny wyrok Sądu Okręgowego w Bydgoszczy z 7 czerwca 2022 r. Skazał on w drugiej instancji sędziego na rok i sześć miesięcy pozbawienia wolności w zawieszeniu na trzy lata. Nakazał także przeproszenie poszkodowanej.

Sąd Okręgowy, podobnie jak sąd pierwszej instancji, uznał winę sędziego, który znęcał się

nad żoną psychicznie i fizycznie od 1978 do 2014 roku. Doprowadziło to do uszkodzeń ciała poszkodowanej, łącznie ze złamaniem żeber. Było to przestępstwo umyślne, ścigane z oskarżenia publicznego.

Zastępca rzecznika dyscyplinarnego sędzia Piotr Gąsikowski zażądał, aby Izba Odpowiedzialności Zawodowej wymierzyła obwinionemu sędziemu najsurowszą karę — pozbawienia stanu spoczynku wraz z pozbawieniem uposażenia.

Obecna na rozprawie poszkodowana była żona sędziego stwierdziła, że przez długie lata była lojalna wobec męża, nie chciała mu zaszkodzić w pracy zawodowej i lekceważyła złe opinie, które krążyły o obwinionym w środowisku sędziowskim. Jej zdaniem wyrok karny sądu powszechnego jest zbyt łagodny — jej były mąż

powinien zostać bezwarunkowo pozbawiony wolności, bo mimo podeszłego wieku jest zdrowy i w pełni sił. — Całe życie był bezkarny zarówno w sprawach osobistych jak i zawodowych — mówiła poszkodowana.

Sąd Najwyższy jako Sąd Dyscyplinarny pierwszej instancji stwierdził, że obwiniony sędzia uchybił godności sędziego, a jego zachowania wyczerpują znamiona czynu zabronionego, co zostało potwierdzone wyrokami skazującymi. SN wymierzył wobec niego karę najsurowszą — jak chciał rzecznik dyscyplinarny — pozbawienia prawa do stanu spoczynku wraz z prawem do uposażenia.

— W tej sprawie nie było problemów prawnych ani faktycznych, ustalenia sądu karnego są wiążące dla Sądu Najwyższego — powiedział sędzia sprawozdawca w I instancji Zbigniew Korzeniowski. — Zostały przekroczone granice związku małżeńskiego, bo popełniono przestępstwo. Szkodliwość społeczna tego czynu jest o wiele

większa niż jazda po pijanemu sędziów, którym także odbiera się stan spoczynku i uposażenie — dodał sędzia orzekający w pierwszej instancji.

Kasacja obrony — bezzasadna

W kasacji złożonej do Sądu Dyscyplinarnego II instancji obwiniony sędzia i obrońca podnieśli zarzut naruszenia prawa do obrony. Chodziło o rozpoznanie sprawy bez udziału sędziego, choć jego nieobecność była usprawiedliwiona. Postawiono również zarzut nieuwzględnienia przez Sąd Najwyższy złego stanu zdrowia i innych okoliczności łagodzących.

Sąd Najwyższy 10 kwietnia br. nie zgodził się z tymi argumentami. Sędzia przewodniczący Wiesław Kozieliwicz akcentował w uzasadnieniu wyroku, że postępowanie trwało wiele lat: najpierw postępowanie karne — sześć lat, zakończone wyrokiem skazującym, następnie dyscyplinarne — prawie cztery lata.

— Sąd Najwyższy czekał

na rozstrzygnięcie sądu karnego, który orzekł o popełnieniu przestępstwa, które jest jednocześnie deliktem dyscyplinarnym — wyjaśniał sędzia Kozieliwicz. W wypadku skazania sędziego w służbie czynnej jest tylko jedna kara — złożenie urzędu. Przestępca nie może ferować wyroków. W tej sprawie, gdy sądzony jest sędzia w stanie spoczynku, można tylko pozbawić go tego stanu — uzasadniał sąd. — Stopień społecznej szkodliwości czynu jest na tyle wysoki, że kary nie można złagodzić. Kara najsurowsza z możliwych nie jest jednak rażąco surowa — wskazał SN. Dodał, że pozbawienie sędziego uposażenia sędziowskiego nie oznacza, że sędzia zostaje bez środków do życia. Sąd przesyła informacje do ZUS, następuje przeliczenie wynagrodzeń sędziowskich na składki i ZUS ustala emeryturę, jak każdemu obywatelowi.

(źródło: K. Żączkiewicz-Zborska www.prawo.pl, oprac. krzan)

Intensywny stan spoczynku

WYWIAD ▶ Sędzia w stanie spoczynku Jadwiga Błaszczyńska-Żuralska wystąpiła z inicjatywą wsparcia utalentowanego ukraińskiego artysty, którego dwa dzieła ma w swojej kolekcji

– **Dlaczego akurat Pani ma potrzebę popularyzacji twórczości ukraińskiego twórcy?**

– To człowiek mądry, inteligentny i wymagający wsparcia. Poznałam go kilkanaście miesięcy temu i zachwyłam się jego twórczością, która zasługuje na spopularyzowanie. Stowarzyszenie Sędziów Polskich Iustitia zorganizowało jakiś czas temu bal, podczas którego licytowano trzy obrazy artysty, który zasługuje na uznanie i pomoc.

– **Czy stowarzyszenie, do którego Pani należy, ma za zadanie wspierać ludzi sztuki?**

– Jest to największe polskie stowarzyszenie zawodowe skupiające ponad 3500 sędziów z całego kraju. Jesteśmy niezależni, samorządni i apolityczni. Zgodnie ze statutem, poza dbaniem o niezależność sądów i niezawisłość sędziowską, jest nie mniej ważna rola reprezentowania interesów środowiska, realizacji zasad demokratycznego państwa prawnego, praw człowieka i wolności obywatelskich oraz kształtowania opinii publicznej i współuczestniczenia w pracach legislacyjnych. Stowarzyszenie ma też fundusz pomocowy przeznaczony na tego rodzaju cele. Wspomaganie ludzi potrzebujących pomocy, po przeprowadzeniu procedur sprawdzania,

jących, leży w gestii stowarzyszenia. Zapewne takim człowiekiem jest autor moich obrazów, a jego dokonania są ważne, co można wyczytać z jego notki biograficznej.

– Z informacji zawartych w życiorysie Wiktora Pogoriliya wiemy, że jest magistrem inżynierem Kurskiego Państwowego Instytutu Pedagogicznego na kierunku: edukacja artystyczna w zakresie sztuk plastycznych, ze specjalizacją nauczyciela rysowa-

nia. Ukończył też Sewerodonecką Szkołę Artystyczną (obwód Ługański). Opracował i z powodzeniem wdrożył autorską metodę przygotowania studentów do przyjęcia na wyższe uczelnie artystyczne, wśród których byli laureaci konkursów regionalnych oraz międzynarodowych festiwali. Tworzył własne filmy edukacyjne, prowadził prace badawcze i publikował w serwisie „Edukacja.UA”. Uczestniczył w 8. Ogólnoukraińskich Wystawach Narodowego Związku Ar-

tystów Ukrainy od 2017 roku. Jego dorobek twórczy to ponad 300 prac z zakresu malarstwa i grafiki (martwa natura, pejzaż, portret, kompozycja fabuły, ilustracja i fotografika). Obecnie mieszka i tworzy w Aleksandrowie Kujawskim. Wiktor Pogoriliy w tym samym źródle mówi o sobie: „Uzyskałem wieloletnie doświadczenie w pracy z uczniami w wieku 10-18 lat, pracując w kadrze dydaktycznej, jestem otwarty na pozytywną komunikację. W swojej pracy wy-

korzystuję umiejętności techniczne. Interesują mnie nowoczesne pomoce dydaktyczne, technologie komputerowe. Byłem członkiem jury Regionalnego Konkursu Twórczości Artystycznej w rysunku akademickim „Srebrny Ołówek” w styczniu 2022 roku. Nadal pracuję twórczo i mam wystarczające doświadczenie i umiejętności osobiste, które przekazuję młodszemu pokoleniu. Jestem otwarty na nowe wyzwania.”

– **Rozumiem też, że nie tylko wsparcie artystów Panią zajmuje?**

– Prowadzę kancelarię mediacyjną, która zajmuje się promocją zdrowej międzyludzkiej komunikacji. Służę pomocą w rozwiązywaniu sporów między ludźmi i w większości spraw udaje się wypracować porozumienie. To nie jest łatwa praca i bardzo różnicowana. Są to mediacje zlecone przez sąd i pozasądowe. Aktywność ta pozwala mi się realizować zawodowo, wykorzystywać ogromne doświadczenie zawodowe i życiowe, a i często czerpać satysfakcję z dobrze wykonanego zadania.

Rozmowa była interesująca, za co dziękuję sędzi w stanie spoczynku Jadwidze Błaszczyńskiej-Żuralskiej.

Tekst i fot. B. Walas

Wąbrzeźno

Zabrzmią na Podzamczu

Wąbrzeski Dom Kultury zaprasza do udziału w XVII Ogólnopolskim Plenerowym Konkursie Orkiestr Dętych. W tym roku spotkanie instrumentalistów zostało zaplanowane na 28 czerwca o godz. 16:00 w Amfiteatrze na Podzamczu.

– Impreza od lat cieszy się dużym zainteresowaniem, zarówno wśród samych muzyków, jak i słuchaczy, chętnie biorących udział w tym wydarzeniu kulturalnym – mówi Dorota Otremba. – Dźwięk instrumentów, piękne melodie oraz choreografia dają

niesamowity odbiór wizualny w malowniczej scenerii wąbrzeskiego jeziora – dodaje.

Warunkiem uczestnictwa w konkursie jest przesłanie zgłoszenia w terminie do dnia 13 czerwca (regulamin dostępny jest na stronie internetowej

WDK). Dla najlepszych orkiestr organizatorzy przewidzieli nagrody finansowe. Liczba uczestników ograniczona. Decyduje kolejność zgłoszeń.

**(oprac. krzan)
fot. (archiwum)**

Wąbrzeźno

Muzykowanie w Stylu

25 kwietnia o godz. 19:00 Wąbrzeski Dom Kultury zaprasza na kolejną edycję Muzykowania w dobrym Stylu.

W wiosenny piątkowy wieczór przed publicznością wystąpi zespół „Animore”. Wstęp jest wolny, ale można już rezerwować stoliki pod numerem telefonu 604585236. „Animore” to toruńska grupa osób pełnych pasji i energii, która postanowiła śpiewać z miłości do muzyki. – Każdy z członków grupy rozpoczął swoją muzyczną podróż już w dzieciństwie, odkry-

wając magię dźwięków i rozwijając swoje artystyczne gusta. Dziś, jako sześciuosobowy zespół, łączą doświadczenia i emocje, tworząc wspólnie brzmienia pop-rockowe – mówi Dorota Otremba. – Muzyka, którą usłyszymy, to połączenie wyjątkowych melodii, chwytliwych tekstów i niezrównanej energii.

(oprac. krzan)

OGŁOSZENIE

**Opiekun
osoby starszej**

Praca na terenie Niemiec

784 - 407 - 324

Uczyli się pisać projekty

GMINA PŁUŻNICA ➤ Młodzież z województwa kujawsko-pomorskiego uczyła się pisać własne projekty. W ramach projektu „Projektowa Popcornica” odbył się II Zlot Warsztatowy, organizowany przez Stowarzyszenie Młodych

Wydarzenie zgromadziło 40 uczestników z województwa kujawsko-pomorskiego, którzy podczas dwudniowych warsztatów zdobywali praktyczną wiedzę z zakresu tworzenia projektów o dofinansowanie.

Warsztaty zostały podzielone na dwie części, w których uczestniczyli po 20 osób. Program zajęć obejmował kluczowe zagadnienia związane z opracowywaniem projektów – od formułowania pomysłów, przez

ich strukturyzację, aż po pozyskiwanie środków na realizację. Młodzi liderzy uczyli się jak skutecznie przełożyć inicjatywę na konkretne działania oraz gdzie szukać dofinansowania.

II Zlot Warsztatowy stanowił kolejny etap rozwoju uczestników projektu. Wcześniej, podczas I Zlotu Warsztatowego w Toruniu skupiono się na budowaniu zespołu i roli lidera. Po powrocie do swoich społeczności młodzi liderzy po-

wołali grupy inicjatywne i przeprowadzili diagnozy lokalnych potrzeb. Teraz przyszła pora na pogłębienie wiedzy i zdobycie narzędzi do realizacji własnych pomysłów.

Nie zabrakło również integracji i wspólnego spędzania czasu. Uczestnicy zlotu wybrali się razem do parku rozrywki, gdzie mogli się lepiej poznać i zintegrować. Zorganizowano także profesjonalną sesję zdjęciową, której efekty młodzież

będzie mogła wykorzystać w swoich przyszłych działaniach projektowych.

Organizatorzy podkreślają, że warsztaty mają na celu nie tylko przekazanie teoretycznej wiedzy, ale przede wszystkim przygotowanie młodych ludzi do aktywnego działania w swoich lokalnych środowiskach. Projekt „Projektowa Popcornica” daje uczestnikom przestrzeń do rozwijania kompetencji lider- skich oraz realnego wpływania

na swoje otoczenie poprzez inicjowanie wartościowych przedsięwzięć.

– Projekt „Projektowa Popcornica” finansowany jest ze środków Narodowego Instytutu Wolności – Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego w ramach Rządowego Programu Fundusz Młodzieżowy na lata 2022-2033 – informuje Aleksandra Ślesar.

**Oprac. B. Walas
fot. nadesłane**

Gmina Ryńsk

Starostowie we Wroniu

Starosta Krzysztof Maćkiewicz i wicestarosta Gizela Pijar oraz Inspektor ds. Pomocy instytucjonalnej i funduszy unijnych Joanna Krause uczestniczyli w spotkaniu we Wroniu.

Spotkanie było okazją do wspólnego spędzenia czasu w miłej atmosferze przy wielkanocnym posiłku. W ciepłych słowach przedstawiciele władz samorządowych złożyli wszystkim obecnym życzenia spokojnych, radosnych i peł-

nych nadziei Świąt Wielkanocnych. Kierownik Środowiskowego Domu Samopomocy Oddział II we Wroniu Anna Łukaszewska powitała gości i podziękowała za obecność oraz wsparcie okazywane na co dzień. Śniadanie wielkanocne we Wroniu

stało się pięknym symbolem solidarności i otwartości – wartości, które są fundamentem działań ŚDS i samorządu powiatowego.

**Oprac. B. Walas
fot. Powiat Wąbrzeski**

Gmina Książki

Świątecznie w Bliźnie

9 kwietnia br. odbyło się Śniadanie Wielkanocne zorganizowane przez Środowiskowy Dom Samopomocy w Bliźnie.

Uczestniczyli w nim reprezentantki Starostwa Powiatowego w Wąbrzeźnie na czele z wicestarostą Gizelą Pijar. Kierownik ŚDS w Bliźnie Jagoda Róg-Madecka złożyła wszystkim gościom świąteczne życzenia. Uczestnicy ŚDS pochwalili się swoimi rękodzielami.

Goście mieli okazję zobaczyć stroiki i dekoracje wielkanocne wykonane z wielką starannością. Spotkanie było również okazją do rozmowy o bieżących sprawach funkcjonowania ośrodka.

**Oprac. B. Walas
fot. Powiat Wąbrzeski**

Nadzieja i otucha-to wartości, które nieodłącznie wiążą się ze Świątami Wielkiej Nocy.
To czas odradzania się wiary w drugiego człowieka.

Mieszkankom i Mieszkańcom województwa kujawsko-pomorskiego życzymy,
aby siła Zmartwychwstałego Chrystusa stała się źródłem wzmacniania ducha
i pozwoliła z ufnością patrzeć w przyszłość.

Elżbieta Piniewska

Przewodnicząca Sejmiku

Województwa Kujawsko-Pomorskiego

Piotr Całbecki

Marszałek

Województwa Kujawsko-Pomorskiego

Przedświąteczna wystawa rękodzieła

Region ➤ W czwartek (10 kwietnia) w Urzędzie Marszałkowskim odbyła się doroczna wielkanocna wystawa rękodzieła pod hasłem „My też potrafimy”. Połączony z nią kiermasz otworzyli marszałek Piotr Całbecki, wicemarszałek Aneta Jędrzejewska i wiceprzewodnicząca sejmiku województwa Katarzyna Lubańska.

– Stworzone z pasją przedmioty są efektem wielomiesięcznej pracy podopiecznych organizacji, które aktywizują i integrują osoby z niepełnosprawnościami. W ręcznie wykonanych ozdobach widzimy włożone w nie serce, za co serdecznie dziękuję – mówił marszałek Piotr Całbecki. – Świąta wielkanocne są czasem dzie-

lenia się miłością. Tej miłości, a także radości, zrozumienia drugiego człowieka i wszechobecnego dobra państwu życzę.

– Świąta Wielkiej Nocy są wyjątkowe i jak żadne inne pokazują, że dobro zawsze zwycięża – podkreśliła wicemarszałek Aneta Jędrzejewska – Dziękujemy, że za pośrednictwem tych

niewypowtarzalnych ozdób przekazujecie dobro płynące z waszych serc, a wszyscy kupujący mogą przenieść je do swoich domów i spędzić w ich otoczeniu te najważniejsze w naszej tradycji święta.

– W imieniu pani przewodniczącej sejmiku Elżbiety Piniewskiej i wszystkich radnych województwa pragnę życzyć

państwu wspaniałych świąt i pozbycia się negatywnych myśli, które towarzyszą nam na co dzień – dodała wiceprzewodnicząca sejmiku województwa Katarzyna Lubańska. – Każda wystawa rękodzieła w Urzędzie Marszałkowskim jest sygnałem, że przygotowania do świąt czas zacząć.

Swoje prace zaprezen-

wali uczestnicy 35 placówek integracji społecznej z całego województwa. Kupić można było między innymi oryginalne pisanki, stroiki, haftowane serwetki, kartki i ozdoby świąteczne. Całkowity dochód ze sprzedaży wystawcy przeznaczą na rehabilitację osób z niepełnosprawnościami.

(artykuł sponsorowany)

OGŁOSZENIE

Drodzy Mieszkańcy Województwa Kujawsko-Pomorskiego!

W te Świąta Wielkiej Nocy pragnę życzyć Wam nadziei, pokoju i radości, które płyną ze Zmartwychwstania Chrystusa.

Niech ta prawda, że życie zwycięża nad śmiercią, a światło pokonuje ciemność, będzie dla Państwa źródłem otuchy i siły w codziennych wyzwaniach.

Niechaj ten wyjątkowy czas napełni Wasze serca miłością, a spotkania z najbliższymi staną się okazją do budowania więzi i dzielenia się dobrem.

Wicemarszałek Województwa Kujawsko-Pomorskiego
Aneta Jędrzejewska

Wieczór, który przeniósł w czasie

WĄBRZEŻNO ▶ Niektóre wydarzenia pozostają w sercu na długo, nie tylko przez to, co zostało powiedziane, ale przez emocje, które z nimi płyną. Tak właśnie było podczas wieczoru autorskiego Eugeniusza Rataja, który odbył się w wąbrzeskiej bibliotece

To spotkanie było czymś więcej niż zwykłą prezentacją literacką – to była podróż do przeszłości, pełna wzruszeń, refleksji i muzyki, która wprowadziła uczestników w niezwykle nastroj.

Poezja, która łączy pokolenia

Gospodynią wieczoru była Aleksandra Czyżewska, bibliotekarka, która z lekkością i urokiem prowadziła publiczność przez kolejne etapy wydarzenia. Uczestnicy wędrowali razem z autorem przez świat słów i wspomnień, odkrywając literackie obrazy przeszłości, które kształtowały życie Eugeniusza Rataja.

Eugeniusz Rataj, dziś już na zasłużonej emeryturze, odkurza pasję do pisania, która tkwiła w nim od zawsze. Zaczął od publikacji młodzieńczych wierszy w tomiku „Wiersz jest mową duszy”, a następnie przelał na papier wspomnienia z okresu szkoły średniej. W latach 70-tych był uczniem tutejszego technikum i mieszkał w internacie. To co wtedy „pisał do szuflady” znalazło się w debiutanckim tomiku wierszy i w dwutomowej powieści „Coś się kończy, coś zaczyna”.

Pierwsza część wieczoru poświęcona była poezji (z racji niedawno obchodzonego Światowego Dnia Poezji – 21 marca), która od samego początku porwała serca słuchaczy. Wiersze Eugeniusza Rataja – od debiutanckiego „Wiersz jest mową duszy” po

najnowsze „Wyznania” – (czytane przez autora i panią Barbarę Marchlewską) pełne są emocji, które sięgają głęboko, dotykając tematów miłości, utraty, refleksji nad upływającym czasem. Rataj nie boi się mówić o miłości w jej różnych odsłonach – tej spełnionej, utraconej, a także tej zapomnianej w słowach i milczeniu.

Ale to nie tylko autor podzielił się swoją twórczością. Na scenie pojawili się także wąbrzeźnianie, o których czasem wiedzieliśmy, że „umieją w poezję”, a czasem było to zupełne zaskoczenie. Swoimi wierszami zgodzili się podzielić z publicznością: Maria Stachnik, Bogumi-

ła Karwaszewska, Paweł Becker i Zbigniew Izdebski. Gdy już publiczność otrząsnęła się z pierwszego zaskoczenia, prezentowane teksty zyskały jej żywy odbiór i gromkie brawa. Przekonaliśmy się, że poetycka wrażliwość może ukrywać się w każdym z nas. Słowa o miłości, namietności, poezji płynęły w nieuchwytnym rytmie i spletały się tematycznie z twórczością Rataja, tworząc misterną mozaikę motywów.

Muzyka, która mówi więcej niż słowa

A skoro mowa o rytmach, wieczór zyskał dodatkowy wymiar dzięki występowi duetu Jagody Kacprzak (skrzypce) i Jakuba Gajdeckiego (piano).

Muzyka, w której zabrzmiały utwory Kreislera, Dvořáka, Masseneta i Faurého, dopełniła magiczną atmosferę spotkania. Dźwięki instrumentów sprawiły, że słowa mogły na chwilę odpocząć, a emocje mówiły same za siebie.

Proza – historia, która zaczęła się tutaj

Druga część wieczoru była poświęcona prozie Eugeniusza Rataja, a zatem cyklowi powieści „Coś się kończy, coś zaczyna”. To książki, które nie tylko opowiadają historię pewnej młodości, ale także kreślą portret minionej epoki. Pierwszy tom, „Wilczyca”, przenosi czytelnika do lat 70., do świata internatu, młodzieńczych

miłości i pierwszych dorosłych wyborów. Druga część, „Ostatnie słowo”, ukazuje dalsze losy bohaterów, którzy stają twarzą w twarz z rzeczywistością dorosłego życia.

Dyskusja o książkach szybko przerodziła się w wymianę wspomnień o przeszłości. Wspólne opowieści o nauczycielach, szkolnych wybrkach i realiach Wąbrzeźna sprzed pół wieku pokazały, jak literatura i życie spletały się ze sobą w niezauważalny sposób, tworząc historię, którą każdy z nas nosi w sobie.

Po spotkaniu – czas na wspomnienia i rozmowy

Wieczór zakończył się rozmowami w kulisach, możliwością zakupu książek i wymianą myśli w kameralnej atmosferze, która długo nie pozwalała uczestnikom rozstać się z tym wyjątkowym wydarzeniem. Wśród śmiechów i rozmów o literaturze, w sercach gości pozostała nie tylko poezja, proza i muzyka, ale i pewność, że ten wieczór pozostawi ślad w pamięci na długo.

Eugeniusz Rataj, powracając do Wąbrzeźna, pokazał, że literatura ma moc łączenia pokoleń, a słowa mogą wyzwać emocje, książki – tworzyć bohaterów. I choć wieczór formalnie się zakończył, to mamy sygnały, że jego magia wciąż trwa w sercach uczestników i już nie mogą się doczekać równie udanych spotkań.

(ak)

fot. nadesłane

Młode talenty na Festiwalu Misz-Masz

WĄBRZEŻNO ▶ Recytacja, śpiew i taniec to kategorie Wojewódzkiego Festiwalu Dziecięcych Talentów Wąbrzeski Misz-Masz, w którym swoimi zdolnościami popisywali się najmłodsi artyści. 4 kwietnia mieli oni okazję zaprezentować swoją wszechstronną twórczość w Wąbrzeskim Domu Kultury

Patronat honorowy na imprezę objął burmistrz Wąbrzeźna Tomasz Zygnarowski. Festiwal Dziecięcych Talentów Wąbrzeski Misz-Masz został dofinansowany z budżetu Województwa Kujawsko-Pomorskiego. Jak informuje Dorota Otremba z działu animacji kultury WDK, już po raz kolejny wąbrzeska placówka kulturalna zaprosiła do wspólnej, artystycznej zabawy dzieci z województwa kujawsko-pomorskiego. I trzeba przyznać, że włożyły one dużo serca oraz pracy, aby móc wystąpić na wąbrzeskiej scenie.

– Tego rodzaju wydarzenia to przede wszystkim rozwijanie pasji, ale również zdobywanie nowych, cennych doświadczeń – mówi Dorota Otremba.

– W tym roku swoje zdolności zaprezentowała niemal setka dzieci, które z wielką gracją i lekkością zawładnęły sceną. Wszystkie wykonania, które mieliśmy możliwość podziwiać, to niewątpliwie nowe artystyczne przeżycia zarówno dla dzieci, jak i dorosłych, którzy nie szczędzili braw małym artystom – opisuje.

Wszyscy zwycięzcy festiwalu otrzymali puchary, dyplomy oraz nagrody rzeczowe. Nad prawidłowym przebiegiem Festiwalu czuwało jury w składzie: Aleksandra Kurek, Natalia Kozłowska i Ireneusz Topolewski.

W tegorocznej edycji laureatami konkursu zostali:

Wokaliści/wokalistki (kat. wiekowe 4 i 5 lat)

I m. – Kinga Cegielska, Brzozie Lubawskie
II m. – Antonina Szczepańska, Szkoła Podstawowa w Ryńsku
III m. – Lilianna Piasecka, Zespół Szkół i Placówek w Świeciu n/Osą

Wyróżnienia: Alicja Janowska, Zbójno; Zofia Sumińska, Niepubliczne Przedszkole Słoneczko, Czernikowo.

Wokaliści/wokalistki (kat. wiekowe 6-7 lat)

I m. – Amelia Nieradka, Zespół Szkół i Placówek nr 1 Świecie n/Osą

II m. – Maja Kastrau, Szkoła Podstawowa w Marzęcicach

III m. – Nikola Mirosław, Gminne Centrum Kultury w Kurzętniku

Wyróżnienia: Aleksander

Rólkiewicz, Przedszkole Samorządowe Jabłonowo Pomorskie; Maja Osowska, Pracownia muzyczna Akord Mszanowo

Recytacja (open)

I m. – Lena Chmielewska, Szkoła Podstawowa w Płonnem

II m. – Maja Kastrau, Szkoła Podstawowa w Marzęcicach

III m. – Inga Modrakowska, Szkoła Podstawowa w Brzoziu

Wyróżnienia: Wanessa Mazurkiewicz, Przedszkole Miejskie Bajka Wąbrzeźno; Weronika Kwiatkowska, Szkoła Podstawowa w Płonnem; Amelia Ośka, Szkoła Podstawowa w Brzoziu

Taniec (kategoria/open soliści)

I m. – Gabriela Ogorzałek, Wąbrzeźno,
II m. – Marceli-

na Krzeszewska, Zbójno,
III m. – Maria Kowalkowska, Niepubliczne Przedszkole „Brzdąc” Chełmno.

Wyróżnienie: Gabriela Dąbrowska, Niepubliczne Przedszkole Słoneczko, Czernikowo

Zespoły taniec (open)

I m. – Zespół „Misiaki przedszkolaki”, Przedszkole Samorządowe w Jabłonowie Pomorskim,
II m. – Zespół taneczny „Zajęczki”, Przedszkole Miejskie „Bajka”,
III m. – Zespół „Bystrzaki”, Przedszkole Samorządowe w Jabłonowie Pomorskim.

Pełną listę nagrodzonych można znaleźć na stronie internetowej domu kultury.

(oprac. krzan)
fot. (WDK)

Przedświąteczne zakupy na jarmarku

WĄBRZEŹNO ▶ W Palmową Niedzielę 13 kwietnia na Placu Jana Pawła II w Wąbrzeźnie odbył się Miejski Jarmark Wielkanocny, zorganizowany przez Wąbrzeski Dom Kultury

Tradycyjnie od lat centralny punkt miasta wypełniły kolorowe stoiska, a smakowite zapa-

chy i przyciągające wzrok dekoracje zachęcały mieszkańców do przedświątecznych zakupów.

– Inicjatywa, która od lat wpisuje się w kalendarz wąbrzeskich wydarzeń, po raz kolejny zachwyciła różnorodnością i wyjątkową atmosferą – mówi Dorota Otremba. – Podczas jarmarku można było zrobić zakupy u lokalnych i regionalnych wystawców, którzy oferowali między innymi rękodzieło, ekologiczne wędliny, sery oraz pieczywo. Ponadto dużym zainteresowaniem cieszyły się tradycyjne palmy wielkanocne, barwne pisanki oraz wiosenne stroiki – opisuje Dorota Otremba.

Dla miłośników rękodzieła organizatorzy przygotowali

warsztaty tworzenia palm wielkanocnych, a także konkursy pt. „Palma wielkanocna” i „Babka wielkanocna”.

Laureatami konkursu „Palma wielkanocna” zostali:

I m. – Brygida Lesińska, Dom Pomocy Społecznej w Wąbrzeźnie,

II m. – Środowiskowy Dom Samopomocy oddz. I we Wroniu,

III m. – Laura Krajnik z Wąbrzeźna,

Wyróżnienie: Środowiskowy Dom Samopomocy oddz. II we Wroniu.

Z kolei w konkursie cukierniczym na podium stanęli:

I m. – Małgorzata Chmiel, Środowiskowy Dom Samopomocy oddz. I we Wroniu,

II m. – Koło Gospodyń Wiejskich „Jezioranki” w Osieczku,

III m. – Warsztat Terapii Zajęciowej w Wąbrzeźnie,

Wyróżnienie: Teresa Nowak, Środowiskowy Dom Samopomocy oddz. II we Wroniu; Eleonora Chamulska, Środowiskowy Dom Samopomocy oddz. II we Wroniu; Janina Makowska, Środowiskowy Dom Samopomocy oddz. I we Wroniu.

(oprac. krzan)
(fot. nadesłane WDK,
P. Jedynak)

Wąbrzeźno

Spotkanie z młodym adeptem pisarstwa

W piątek 4 kwietnia w Wąbrzeskim Domu Kultury odbyła się promocja książki Konrada Szablewskiego pt. „Buntownik. Krwawe lata”.

Uczestnicy spotkania mieli okazję poznać bliżej autora książki i porozmawiać o jego literackich inspiracjach. Gościem spotkania była również Daria Wojdyło, która przygotowała oprawę graficzną publikacji. Jak informują organizatorzy, Konrad

Szablewski to uczeń wąbrzeskiego liceum, humanista od najmłodszych lat wykazujący talent do recytacji poezji, występów teatralnych i pisania własnych scenariuszy przedstawień. W wieku 15. lat rozpoczął pisanie powieści, którą teraz zdecydował się poka-

zać światu.

Powieść przez dwa lata czekała na swój czas, i jak to określił młody autor, „przeleżała w szufladzie”. – „Buntownik. Krwawe lata” to mroczna dystopia z elementami fantasy i science fiction skierowana do młodzieży i doro-

ślach. Jej akcja jest skupiona na przetrwaniu w brutalnym świecie, w którym liczy się jedynie walka o władzę – informuje Dorota Otremba. – Wydarzenie obfitowało w ciekawe dyskusje dotyczące powstawania publikacji. Autor z pasją opowiadał o swojej

twórczości, dzielił się anegdotami i odpowiadał na pytania publiczności.

Książkę młodego autora można kupić w Miejskim Punkcie Informacji.

(oprac. krzan)
fot. (WDK)

DWUTYGODNIK REGIONALNY

ROZRYWKA: str. 20-21

CZWARTEK 17.04.2025 r.

KALENDARIUM: str. 24

Rozmawiali o bezpieczeństwie, gospodarce i przyszłości Polski więcej na str. 13

Umowy o finansowanie projektów o łącznej wartości 68 mln złotych odebrali w piątek (4 kwietnia) w Urzędzie Marszałkowskim przedstawiciele beneficjentów programu regionalnego Fundusze Europejskie dla Kujaw i Pomorza

Unijne wsparcie trafi na przedsięwzięcia rewitalizacyjne, wodno-kanalizacyjne oraz w dziedzinie edukacji i wsparcia społecznego, a także na budowę systemu akredytacji usług instytucji otoczenia biznesu połączonego z grantami na korzystanie z takich usług. Witając zebranych i dziękując za solidne przygotowanie wniosków aplikacyjnych marszałek Piotr Całbecki podkreślił wagę podejmowanych przez samorządy lokalne przedsięwzięć rewitalizacyjnych.

– Cieszę się z nich szczególnie, bo rewitalizacja to nie tylko kwestie przestrzeni i architektury. Oznacza także zdefiniowanie problemów społecznych i program ich rozwiązywania – podkreślił.

Wśród objętych dzisiejszymi umowami projektów tego typu są

rewitalizacja placu Kościeleckich w Bydgoszczy, odnowa zabytkowej plebanii w Cielu w powiecie bydgoskim oraz zaplanowany przez gminę Rogowo w powiecie rypińskim remont dawnej agromówki, w której powstanie mieszkanie wspomagane dla osób starszych.

Największe uruchomione dziś środki trafią na projekty dotyczące gospodarki wodno-ściekowej. Gmina Janikowo w powiecie inowrocławskim przystępuje do budowy sieci kanalizacji sanitarnej we wsiach Ludzisko i Balice (dotacja w wysokości 14 mln złotych), zaś gmina Mogilno podobnego systemu w Stawiskach i Świerkówcu (dotacja 21 mln złotych).

Sporą pulę środków przekazujemy na tak zwane miękkie projekty w dziedzinie edukacji, realizowane przez powiat rypiński i podrypińską gminę Rogowo. W tamtejszych podstawówkach i liceum ogólnokształcącym zostaną zorganizowane sfinansowane w ten sposób dydaktyczne zajęcia wyrównawcze i korekcyjno-kompensacyjne oraz rozwijające uzdolnienia; zaplanowano też poszerzenie oferty miejscowego technikum w oparciu o zapotrzebowanie rynku pracy.

W piątkowej uroczystości przekazania umów uczestniczyli również przewodnicząca sejmiku województwa Elżbieta Piniewska, wicemarszałek Zbigniew

Ostrowski, członek zarządu województwa Marek Wojtkowski i radny województwa Sławomir Kopyść. Wcześniej umowy dotacyjne w ramach FEdKP podpisały elektronicznie władze Włocławka, które przystępują do zielonego zagospodarowania śródmieścia, modernizacji i rozbudowy sieci miejskich ścieżek rowerowych oraz modernizacji infrastruktury miejskiego transportu pasażerskiego.

Alokacja w FEdKP to zgodnie z obecnym kursem euro 7,7 mld złotych. Zawansowanie wdrażania programu (kontraktacja) to blisko 50 proc. (w segmencie społecznym prawie 60 proc.).

(red)

Jedyny
taki klif
więcej na str. 10

Uszata wystawa
więcej na str. 12

Śladami dawnego Rypina
więcej na str. 14

Jedyny taki klif

TURYSTYKA ▶ Cypel Redłowski, Klif Orłowski czy Orla Głowa to nazwy najslawniejszego nadmorskiego klifu, który stale zmienia swój wygląd w wyniku ciągłego kontaktu z falami Bałtyku

Klif Orłowski to unikalne miejsce. Ten nachylony brzeg, wydrążony przez morskie fale, znajduje się w Gdyni, w dzielnicy Redłowo, tuż przy zbiegu z Orłowem. Stanowi część Kępy Redłowskiej. Rozpościera się na około 650 metrach. Jest pomnikiem natury. Nadmorska skarpa zbudowana jest z gliny morenowej typu lodowcowego. Ukształtowanie klifu ciągle zmienia się pod wpływem ciągłego kontaktu z falami morskimi. I to właśnie wpływa na unikatowość terenu. Ktoś, kto widział skarpe kilka lat temu, dzisiaj już zobaczy inną skarpe.

Na skutek abrazji ściana cypła cofa się średnio w tempie jednego metra rocznie. Plażę w okolicy klifu pokrywają otoczaki, skały magmowe, bioryty, granitoidy, pegmatyty oraz skały metamorficzne oraz ciemnobrunatne warstwy piasku z minerałami ciężkimi. U podnóża klifu znajdujemy także warstwy węgla brunatnego.

Część południowa klifu poddawana jest procesom osypiskowym, a część północna osuwiskowym. Cypel dzieli się na część martwą z osuwiskami porośniętymi roślinnością oraz aktywną,

czyli ścianę wysuniętą w kierunku morza, narażoną na abrazję.

W 1924 roku na skraju lasu, kilkadziesiąt metrów od mola w Orłowie wybudowany został monument Chrystusa Króla, którego resztki widoczne były w okolicy klifu jeszcze około 2010 roku. Obecnie w tym miejscu znajduje się replika tamtej figury, stanowiąca tzw. błogosła-

wieństwo morza.

Pod klifem jest jeszcze wąski pas plaży kamienistej, którą można przejść przy spokojnym morzu i obejrzeć z bliska ten cud natury. Klif zapiera dech w piersiach. Dostępny jest także z leśnych duktów stanowiących miejsce widokowe na Hel czy Gdynię. W lasach okalających klif znajdziemy gatunki drzew

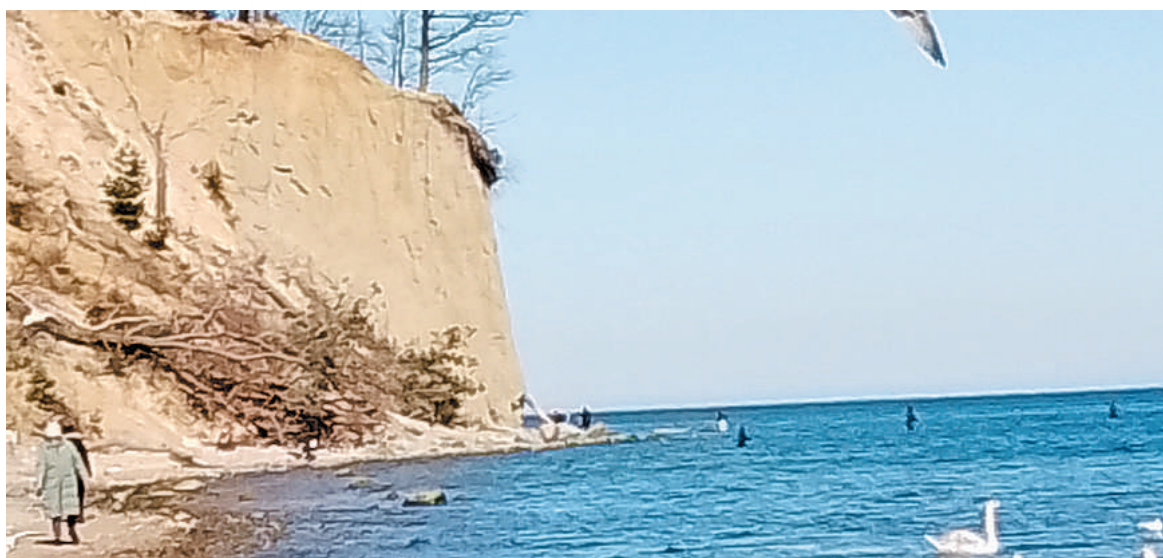
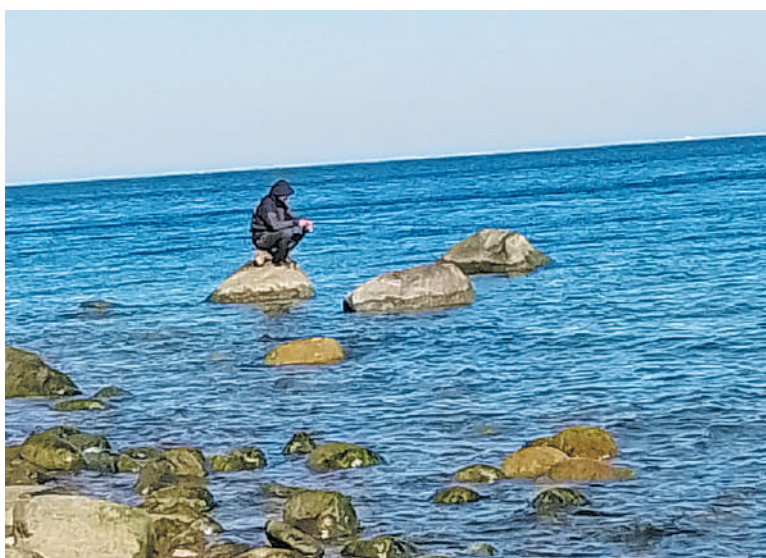

łowa to niepowtarzalna okazja dla przyrodników.

Na uwagę zasługuje ukształtowanie dna morskiego oraz rośliny i zwierzęta strefy przybrzeżnej Kępy Redłowskiej. Strefa przybrzeżna na przedpolu klifu ma urozmaiconą budowę geologiczną, akumuluje się w tym miejscu i przemieszcza materiał skalny z obrywów i osuwisk stromego brzegu. Dno zatoki w tym miejscu natomiast zbudowane jest z gruboziarnistego piasku i żwiru, a zalegają na nim skupiska kamieni i głazy o wielkości nawet czterech metrów. Przybrzeżne płycizny rozciągają się do około jednego kilometra od brzegu. Nurkując, można zauważyć na dnie skamieniałość i bursztyn, a także węgiel brunatny. Liczne głazy i otoczaki są siedliskiem roślin i zwierząt dennych o znacznej bioróżnorodności, w tym około 20 gatunków glonów i liczne małże. Chętnie morskie, ryby i nurkujące ptaki można zobaczyć z brzegu.

Ogromna wartość ekologiczna obszaru stanowi powód dla zamierzeń zarządców, by w tym miejscu utworzyć rezerwat morski.

Tekst i fot. Lidia Jagielska

Wiosenne nabory

ROLNICTWO ➤ Drugi kwartał 2025 roku niesie kolejne nabory wniosków mające na celu wsparcie polskiego rolnictwa – informuje Magdalena Kiciak-Kucharska Dyrektor Oddziału Regionalnego ARiMR w Toruniu. Trwająca Kampania 2025, pomoc dla pszczelarzy czy pomoc finansowa dla KGW to tylko część zaplanowanych w harmonogramie na bieżący rok naborów realizowanych przez ARiMR.

WAŻNE INFORMACJE DLA BENEFICJENTÓW PODDZIAŁÓW PREMIOWYCH PROW 2014-2020

ARiMR przypomina, że zakończenie realizacji biznesplanu i złożenie wniosków o płatność drugiej raty pomocy przez beneficjentów następujących poddziałów premiowych objętych PROW 2014-2020:

- 6.1 „Premie dla młodych rolników”,
- 6.2 „Pomoc na rozpoczęcie pozarolniczej działalności gospodarczej na obszarach wiejskich”,
- 6.3 „Restrukturyzacja małych gospodarstw” powinno nastąpić w nieprzekraczalnym terminie **do 31 sierpnia 2025 r.**

Beneficjenci ww. poddziałów premiowych mogą rozliczyć projekty w maksymalnym terminie nie dłuższym niż do dnia 31 sierpnia 2025 r., przy czym powinien zostać zachowany odpowiednio z letni (6.2) lub 3 letni (6.1, 6.2) termin na realizację biznesplanu, wynikający z decyzji o przyznaniu pomocy.

Warunkiem koniecznym umożliwiającym Agencji wypłatę drugiej raty pomocy jest zrealizowanie przez beneficjenta całego biznesplanu w ww. terminach.

Płatności bezpośrednie i obszarowe – kampania 2025

Wzorem lat ubiegłych od 15 marca można się ubiegać o przyznanie dopłat bezpośrednich i obszarowych w ramach kolejnej kampanii dopłat.

Nabór trwa do 15 maja 2025 r., ale wniosek może być także złożony w terminie 25 dni kalendarzowych po ww. terminie, tj. do dnia 9 czerwca 2025 r. Jednak w takim przypadku za każdy dzień roboczy opóźnienia stosowane będzie zmniejszenie płatności w wysokości 1% należnej kwoty płatności. O wsparcie można się ubiegać **wyłącznie za pośrednictwem internetowej aplikacji eWniosek-Plus** dostępnej poprzez Platformę Usług Elektronicznych (PUE). W aplikacji eWniosekPlus będzie można zawnioskować, tak jak dotychczas, o przyznanie:

- płatności bezpośrednich, w tym ekoschematów powierzchniowych i dobrostanu zwierząt;
- przejściowego wsparcia krajowego;
- interwencji w ramach II filara WPR, tj.: interwencji rolno-środowiskowo-klimatycznych, płatności ekologicznej, płatności ONW oraz interwencji leśnych i zadrzewieniowych;
- płatności obszarowych kontynuowanych w ramach PROW w latach 2014-2020 (tj. płatności rolno-środowiskowo-klimatycznych i premii za lesieniowych).

Najważniejsze nowości na kampanię 2025

- Wdrożenie od 2025 r. normy GAEC 2 – Ochrona terenów podmokłych i torfowisk.
- Wprowadzenie łącznego limitu powierzchni ekoschematów na gospodarstwo, wynoszącego 300 ha i stanowiącego sumę wszystkich realizowanych ekoschematów obszarowych, praktyk lub wariantów, przy czym limit ten nie dotyczy ekoschematu Retencjonowanie wody na TUZ.
- Do tej samej powierzchni w tym samym roku mogą być przyznane płatności w ramach nie więcej niż dwóch ekoschematów lub praktyk lub wariantów.

• Ekoschemat Grunty wyłączone z produkcji – rozszerzenie ekoschematu o możliwość ubiegania się przez rolników o płatność również do gruntów ugorowanych, na których położone są nowo utworzone elementy krajobrazu (np. żywopłoty, rowy, oczka wodne, miedze śródpolne).

• Wprowadzenie zróżnicowania stawek płatności w ramach ekoschematu Prowadzenie produkcji roślinnej w systemie Integrowanej Produkcji Roślin – w zależności od grup upraw: rolniczych, warzywnych, sadowniczych, jagodowych, dla których zatwierdzono metodyki integrowanej produkcji roślin. Zaprzestanie przyznawania płatności do powierzchni TUZ.

• Zmiana nazwy ekoschematu z: Biologiczna ochrona upraw na: Biologiczna uprawa. Ponadto wprowadzenie możliwości ubiegania się o płatność również w przypadku stosowania w uprawie nawozowych produktów mikrobiologicznych.

• Wdrożenie nowego ekoschematu Materiał siewny kategorii elitarny lub materiał siewny kategorii kwalifikowany, w ramach którego płatność jest przyznawana do powierzchni gruntów ornych na których jest stosowany materiał siewny kategorii elitarny lub materiał siewny kategorii kwalifikowany zbóż, roślin strączkowych oraz ziemniaków.

• Zmiana liczby punktów przyznawanych za realizowanie praktyki: Uproszczone systemy uprawy z 4 na 3 pkt i Wymieszanie słomy z glebą z 2 na 1pkt.

• Obligatoryjnym elementem systemu płatności od roku 2025 jest Warunkowość społeczna, która dotyczy rolników składających wnioski o przyznanie płatności, będących jednocześnie pracodawcami albo niebędących pracodawcami, którzy są przedsiębiorcami albo innymi jednostkami organizacyjnymi, na

rzecz których jest świadczona praca przez osoby fizyczne. Warunkowość społeczna polega na uzależnieniu wysokości wsparcia od przestrzegania wybranych krajowych przepisów z zakresu prawa pracy oraz zasad BHP. Kontrole jak i typowanie do kontroli wykonuje Państwowa Inspekcja Pracy (PIP). W przypadku stwierdzenia przez PIP naruszenia przepisów na rolnika zostanie nałożona kara administracyjna.

KGW 2025

Od 24 marca 2025 roku po raz kolejny o dofinansowanie działalności statutowej mogą się ubiegać koła gospodyń wiejskich. Organizacje te muszą być wpisane do Krajowego Rejestru Kół Gospodyń Wiejskich, który jest prowadzony przez ARiMR.

Nabór potrwa do 30 września 2025 roku, ale nie dłużej niż do wyczerpania środków przeznaczonych na realizację ww. programu. **Wnioski przyjmują** biura powiatowe ARiMR. Dokumenty można dostarczać bezpośrednio do placówek, rejestrowaną przesyłką pocztową, a także za pośrednictwem platformy ePUAP lub usługi mObywatel.

Budżet zaplanowany na sfinansowanie programu jest ograniczony i wynosi 120 mln zł. Warto złożyć więc wniosek jak najszybciej. Wsparcie, uzależnione od liczby członków (ustalonej na dzień złożenia wniosku), wynosi:

- 8 tys. zł – dla kół, które tworzy nie więcej niż 30 osób;
- 9 tys. zł – w przypadku organizacji liczących od 31 do 75 członków,
- 10 tys. zł – jeśli w skład KGW wchodzi ponad 75 osób.

Otrzymane środki należy wydatkować do dnia 31 grudnia 2025 r. na m.in. działalność społeczno-wychowawczą i oświatowo-kulturalną, rozwój przedsiębiorczości czy rozwój kultury ludowej.

Do dnia 31 stycznia 2026 r. KGW muszą przedłożyć sprawozdanie z wydatkowania pomocy.

Pszczóły 2025

Od 1 kwietnia do 31 maja 2025 r. ARiMR przyjmuje wnioski o pomoc finansową dla pszczelarzy do prezimowanych rodzin pszczeli. **Wnioski można składać** osobiście w biurze powiatowym ARiMR, za pośrednictwem platformy ePUAP, za pośrednictwem usługi mObywatel na stronie gov.pl lub wysłać za pośrednictwem operatora pocztowego (np. Poczta Polska). **Do wniosku należy dołączyć** załączniki tj. wydane w 2025 r. zaświadczenie powiatowego lekarza weterynarii o wpisaniu pszczelarza do rejestru oraz o liczbie pni pszczeli, a także zaświadczenie

lub oświadczenie o otrzymaniu pomocy de minimis. Budżet przeznaczony na tę pomoc wynosi 80 mln złotych. W przypadku, gdy ze złożonych wniosków będzie wynikało, że zapotrzebowanie na pomoc przekracza łącznie kwotę 80 mln zł do obliczenia wysokości tej pomocy zostanie zastosowany współczynnik korygujący. Współczynnik korygujący stanowi iloraz kwoty 80 mln zł i kwoty równej zapotrzebowaniu na tę pomoc wynikającej ze złożonych wniosków. **Stawka pomocy wynosi 50 zł na jedną prezimowaną rodzinę pszczelą.** Wysokość pomocy, ustala się jako iloczyn liczby prezimowanych rodzin pszczeli oraz stawki pomocy na jedną prezimowaną rodzinę pszczelą.

Rozbudowa systemu IRZplus

W związku z rozbudową systemu IRZplus w dniu 10 marca 2025 r. została udostępniona nowa wersja aplikacji IRZplus.

Wprowadzone zmiany obejmują:

- funkcjonalność zapisywania szablonów dokumentów i wersji roboczych dotyczących wszystkich dokumentów z wyjątkiem korekt;
- funkcjonalność importu danych podstawowych z pliku txt/csv;
- personalizacja ustawienia domyślnej wartości poszczególnych założeń;
- kreator zgłoszeń na podstawie zdarzeń zwierzęcych;
- utworzono funkcjonalność przeglądu rejestru typów użytkowych i kierunków użytkowania;
- dodano komunikaty dla posiadaczy, którzy nie dokonali rejestracji zwierzęcia (brak zgłoszenia rejestrującego – indywidualne/lochy) a złożone zostało zgłoszenie uboju;
- dodano komunikat o konieczności rejestracji zwierzęcia, dla producenta któremu została przydzielona pula numerów identyfikacyjnych, w przypadkach, gdy pierwszym zdarzeniem w historii zdarzeń zwierzęcia znakowanego indywidualnie jest zdarzenie o typie Przybycie do rzeźni i ubój lub Unieszkodliwienie zwłok;
- zmodyfikowano przegląd danych podstawowych koniowatych oraz danych podstawowych zwierząt znakowanych indywidualnie poprzez dodanie przycisku „Dane podstawowe” wraz z możliwością wyszukiwania koniowatych po numerze ID koniowatego oraz po numerze transpondera;

• wprowadzono zmianę w zakresie prezentacji adresów w Działalności.

Szczegółowe informacje w zakresie wprowadzonych zmian znaj-

dują się w Podręczniku Użytkownika aplikacji IRZplus na stronie www.gov.pl/web/arimr.

Przypominamy, że składanie zgłoszeń dotyczących zdarzeń zwierzęcych w formie papierowej będzie dostępne wyłącznie dla osób fizycznych i tylko w okresie przejściowym do 31.12.2025 r.

Zachęcamy Państwa do składania zgłoszeń zwierzęcych za pośrednictwem aplikacji IRZplus.

W najbliższym czasie planowane jest uruchomienie naborów wniosków z następujących działań:

- od **25.05 do dnia 10.07.2025 r.** – dopłaty z tytułu zużytego do siewu lub sadzenia materiału siewnego kategorii elitarny lub kwalifikowany lub ekologicznego materiału siewnego kategorii elitarny lub kwalifikowany (pomoc de minimis);
- od **1.06 do 31.07.2025 r.** – Interwencje leśne lub zadrzewieniowe;
- od **2.06 do 30.06.2025 r.** – Interwencje w sektorze owoców i warzyw

• od **2.06 do 31.07.2025 r.** – Premie dla młodych rolników

Ponadto trwają dwa nabory wniosków w trybie ciągłym tj.:

• Pomoc finansowa dla producentów świń, którzy zaprzestali produkcji świń w związku z obowiązującym zakazem utrzymywania w gospodarstwie świń lub ich wprowadzenia do gospodarstwa, wydanym w związku z wystąpieniem afrykańskiego pomoru świń;

• Pomoc na zakup czystorasowego buhaja rasy mięsnej.

W ramach Funduszu Europejskiego dla Rybactwa na lata 2021-2027 planowane są następujące nabory:

• od **5 do 20.05.2025 r.** – 2.5 Inwestycje w przetwórstwie (grupa operacji inwestycyjnej)

• od **2 do 16.06.2025 r.** – 2.6 Zmniejszenie oddziaływania przetwórstwa na środowisko

• od **2 do 27.06.2025 r.** – 1.4. Pomoc bezpieczeństwa i warunków pracy

Więcej informacji o działaniach prowadzonych przez ARiMR znajdują Państwo na stronie www.gov.pl/web/arimr

Z okazji nadchodzących Świąt Wielkanocnych Dyrekcja oraz Pracownicy Kujawsko-Pomorskiego Oddziału Regionalnego ARiMR składają wszystkim Wnioskodawcom, Beneficjentom, Producentom Rolnym oraz Kołom Gospodyń Wiejskich życzenia zdrowia, wszelkiej pomyślności oraz spełnienia najskrytszych marzeń zarówno w życiu osobistym jak i zawodowym.

Uszata wystawa

WYDARZENIE ▶ W naszych gospodarstwach są entuzjaści hodowli królików. To głównie dzieci rolników, ale nie tylko. 10 i 11 maja będzie możliwość odwiedzenia Regionalnej Wystawy Królików Rasowych w Minikowie

Istnieje możliwość zgłoszenia swoich zwierząt i walczenia o tytuły czempionów. Organizatorzy wkrótce ogłoszą szczegóły dotyczące zgłoszeń. Przypomnijmy, że największe króliki

należą do kategorii ras dużych, ważących ponad 3,5 kg. Na mięso preferowane są odmiany ras średnich. Przeznaczanie królików do przemysłu futrzarskiego zanika. Większość hodowców

stara się jednak utrzymywać te zwierzęta w celach czysto hobbyistycznych, dla własnej satysfakcji.

(pw)

Finanse

Koła coraz aktywniejsze

Przypominamy, że trwa nabór wniosków od kół gospodyń wiejskich na tegoroczną edycję pomocy. W ciągu 2 tygodni ARiMR zebrała już prawie 9 tys. wniosków od kół.

W tym roku do wykorzystania jest 120 mln zł. Najmniejsze koła, liczące do 30 członkiń, mogą uzyskać 8 tys. zł. Te największe już 10 tys. zł. Otrzymane wsparcie można przeznaczyć np. na działalność społeczno-wychowawczą i oświatowo-kulturalną, rozwój

przedsiębiorczości czy krzewienie kultury ludowej.

Wnioski można składać osobiście w biurach powiatowych ARiMR, pocztą lub przy pomocy aplikacji ePUAP lub m Obywatel. Dokumenty można składać do 30 września lub do wyczerpania

puli środków. Według danych na koniec ubiegłego roku w naszym województwie istniało 1030 kół gospodyń wiejskich. Kół przybywa. W stosunku rok do roku w naszym województwie przyrost to 6%.

(pw)

Uprawy

Wiosenne przymrozki

Przymrozki, które wystąpiły w Polsce na początku kwietnia, mocno dały się we znaki roślinom, które rozpoczęły wegetację. W naszym regionie nie było najgorzej. Najtrudniej mróz odczuli rolnicy z północnego wschodu kraju.

Najbardziej ucierpiały rzepak, buraki i rośliny sadownicze. W naszym regionie temperatury spadały do ok. -5 stopni Celsjusza. Na Warmii i Mazurach jednej z nocy temperatura

spadła do -10. Najbardziej zagrożone były plantacje buraków wysianych w marcu w okresie sprzyjającej pogody, a które dopiero kiełkowały. W przypadku rzepaku szczęśliwie przymro-

zek w tej fazie, czyli strzelania w pęd nie są tak groźne jak przy kwitnieniu lub w fazie wydłużania pędu.

(pw)

Prawo

Gdzie po leki?

Zaniepokojenie organizacji rolniczych wzbudziły plany rządu, który chce ograniczenia sprzedaży leków poza aptekami. Może to dotknąć ludzi z terenów wiejskich, gdzie bardzo trudno o znalezienie apteki, a popularne leki przeciwbólowe dostępne są w dyskoncie lub sklepie spożywczym.

Rząd analizuje ile leków sprzedawanych jest poza aptekami i czy samodzielne ich przyjmowanie bez konsultacji nie ma złego wpływu na zdrowie. Obecnie w Polsce przeciętny kowalski wydaje 181 euro na leki bez recepty rocznie. W Niemczech o połowę mniej, 42 euro we Francji, a 22 Euro na Cyprze.

O sprawie wypowiedział się również samorząd rolniczy. Informuje on, że aż 15 milionów Polaków mieszka na terenach wiejskich

i wyjazd do apteki w mieście często jest bardzo niedogodny. Zdaniem samorządu rolniczego w sklepach powinny być sprzedawane leki z dawką na ok. 3 dni leczenia. Szczególnie w okresie intensywnych prac polowych zażycie leku szybko i bez konsultacji jest ważne, by nie tracić czasu. Mowa o niezbyt groźnych przypadłościach jak przeziębienie, problemy żołądkowe czy alergie.

(pw)

Zwierzęta

Przyszczyca u bram

Nasi bliźni i dalsi sąsiedzi zmagają się z zagrożeniem przyszcycą - jedną z najstarszych i najgroźniejszych chorób zakaźnych zwierząt. W Polsce wirusa nie stwierdzono, ale wydano ulotki informujące o tym, czym jest przyszczyca. Wiedza się przyda, ponieważ ostatnie przypadki tej choroby stwierdzano u nas 50 lat temu.

Do tej pory przebadano ponad 400 próbek, które nie wykazały obecności wirusa. Wirus przenosi się poprzez kontakt między zwierzętami, ale także przez paszę, ściółkę, sprzęt, pojazdy i ludzi. Objawami przyszcycy są: obfite ślinienie, młaskanie, gorączka, nadżerki, niechęć do ruchu. U młodych zwierząt choroba może przebiegać

bezobjawowo.

Jedynym sposobem ochrony jest ścisłe przestrzeganie zasad i niszczenie ognisk choroby. Nowo zakupione zwierzęta powinny przechodzić 14-dniową kwarantannę. Poza tym ważne jest stosowanie zwykłych zasad bioasekuracji.

(pw)

Dopłaty

Znane stawki za dobrostan

Czy opłacało się realizować ekoschemat dobrostan zwierząt? Korzyści dla zwierząt są bezsporne, ale ile pieniędzy wpadnie za to do portfela rolnika, dowiedzieliśmy się dopiero tydzień temu.

Dobrostan zwierząt był ekoschematem realizowanym przez 113 tys. rolników. Rząd ogłosił stawkę prawie 93 zł za 1 punkt realizacji praktyki dobrostanowej w przypadku świń i bydła. Hodowcy kóz, koni, owiec i dro-

biu zarobią za wypełnienie pełnego pakietu wymogów. W przypadku owiec stawka płatności wyniesie 143 zł za sztukę, kóz 138 zł za sztukę, kur niosek 13 zł za sztukę.

(pw)

Rozmawiali o bezpieczeństwie, gospodarce i przyszłości Polski

REGION ▶ We wtorek 8 kwietnia mieszkańcy Golubia-Dobrzynia oraz Lipna mieli okazję spotkać się z posłem Mariuszem Błaszczakiem, byłym ministrem obrony narodowej w rządzie Zjednoczonej Prawicy

Wizyta była częścią kampanii wyborczej Karola Nawrockiego, kandydata na urząd Prezydenta RP. W wydarzeniu uczestniczyli także parlamentarzyści z naszego regionu – posłanki Anna Gembicka i Joanna Borowiak oraz poseł Mariusz Kałużny. Spotkanie odbyło się w życzliwej atmosferze, a sala była wypełniona mieszkańcami zainteresowanymi przyszłością kraju.

Politycy podkreślali znacze-

nie aktywnego udziału obywateli w nadchodzących wyborach prezydenckich oraz potrzebę jedności wokół wartości patriotycznych i narodowego bezpieczeństwa. Jednym z głównych tematów poruszanych podczas rozmów była sytuacja na wschodniej granicy Polski. Mariusz Błaszczak mówił o konieczności dalszego wzmacniania sił zbrojnych oraz inwestycjach w infrastrukturę obronną. Zwracał uwagę na dynamiczne

zmiany geopolityczne w Europie i potrzebę zdecydowanych działań na rzecz bezpieczeństwa obywateli.

Uczestnicy spotkania pytali także o bieżące wyzwania gospodarcze, w tym inflację, poziom życia oraz politykę społeczną. Politycy odpowiadali na pytania z sali, przedstawiając propozycje rozwiązań w zakresie wsparcia dla rodzin, przedsiębiorców i rolników. Kampania Karola Na-

wrockiego, jak podkreślali parlamentarzyści, opiera się na silnym fundamencie wartości chrześcijańskich, poszanowania tradycji oraz troski o dobro wspólne. Spotkania w Golubiu-Dobrzyniu i Lipnie były okazją do bezpośredniej rozmowy z mieszkańcami, którzy nie kryli swojego zainteresowania i zaangażowania.

– Polska potrzebuje silnego, doświadczonego prezydenta, który będzie gwarantem stabilności

i bezpieczeństwa – mówiła posłanka Joanna Borowiak.

Z kolei Anna Gembicka zwróciła uwagę na potrzebę dalszego rozwoju regionu i inwestycji w lokalne społeczności. Spotkanie zakończyło się podziękowaniami dla wszystkich obecnych oraz zaproszeniem do dalszej aktywności obywatelskiej.

(AdWo)
fot. nadesłane

Region

Nowa wizytówka Rypina

W centrum Rypina dobiegają końca prace nad nowym budynkiem wielorodzinnym z lokalami użytkowymi, który z pewnością stanie się jednym z charakterystycznych punktów w tym miejscu. Jego nowoczesny wygląd połączony z funkcjonalnością z pewnością przyciągnie uwagę zarówno mieszkańców, jak i odwiedzających miasto.

W budynku znajdą się mieszkania, które będą odpowiedzią na rosnące zapotrzebowanie na przestrzeń mieszkaniową w centrum, a także lokale użytkowe, które stworzą nowe możliwości dla przedsiębiorców i usługodawców. Projekt ten wnosi świeży akcent do przestrzeni miejskiej i ma na celu poprawę jakości życia w tej części Rypina. Elewacje budynku zapro-

jektowano w uzgodnieniu z konserwatorem zabytków, aby harmonijnie wpasować się w historyczny charakter okolicy, zachowując przy tym wyjątkowy styl. Dodatkowo budynek został zaprojektowany z wykorzystaniem nowoczesnych technologii współczesnego budownictwa, co gwarantuje wysoką energooszczędność, komfort użytkowania oraz trwałość konstrukcji.

W budynku znajdą się także ciche windy, które zapewnią wygodę mieszkańcom oraz centralne ogrzewanie miejskie, co przyczyni się do obniżenia kosztów eksploatacji i dbałości o środowisko. Każde z 46 mieszkań będzie miało z okien wyjątkowy widok na centrum miasta, co sprawi, że mieszkańcy będą mogli cieszyć się piękną panoramą Rypina na co dzień.

Projekt uwzględnia także dwie hale garażowe – jedną zlokalizowaną w budynku, a drugą na podwórzu. Prace budowlane dobiegają końca, a zakończenie inwestycji przewidziane jest na koniec maja.

Oznacza to, że już niedługo nowi lokatorzy będą mogli wprowadzić się do swoich mieszkań, ciesząc się nowoczesnym designem oraz komfortem, który oferuje ta

wyjątkowa przestrzeń. W budynku znajduje się jeszcze kilka wolnych mieszkań, idealnych dla osób szukających komfortowego lokum w sercu miasta. Dodatkowo dostępny jest jeden lokal usługowy, który może stać się przestrzenią dla nowego przedsiębiorcy.

Tekst i fot.
(AdWo)

Śladami dawnego Rypina

REGION ▶ W tym roku Rypin i jego mieszkańcy obchodzą dwa jubileusze – 960. rocznicę pierwszej wzmianki o Rypinie oraz 680. rocznicę nadania praw miejskich. Z tego powodu Urząd Miasta Rypin zapowiedział huczne świętowanie

Pierwszym ważnym wydarzeniem z okazji wymienionych jubileuszy była podróż do czasów średniowiecza z archeologką dr Jadwigą Lewandowską, która najdawniejszą historię naszego miasta odkrywa podczas wykopalisk prowadzonych od 2007 roku w Starorypinie, ale też w źródłach pisanych. W piątek 11 kwietnia w Rypińskim Domu Kultury naukowiec wystąpiła z prelekcją „Od grodu do miasta”.

Pierwsza wzmianka o Rypinie znajduje się w tzw. w falsyfikacie mogileńskim.

– Na ten dokument składa się kilka odrębnych części odnoszących się do nadań dokonanych w przeciągu wielu lat, z których to badań nad dziejami Mazowsza (Rypin w średniowieczu należał do Mazowsza) największą wartość ma tzw. część dziewięcinna datowana na 1065 rok. Zawiera spis 19 grodów prowincji mazowieckiej zobowiązanych do oddawania klasztorowi w Mogilnie dziewiątej części dochodów przynależnych księciu. Dziesiątą część otrzymywał biskup – wyjaśniła prelegentka.

Podatki gnębią ludzkość od zarania dziejów, ale, jak się okazuje, dzięki nim badacze przeszłości czasami znajdują istotne dla nich informacje. Jakie znaczenie zatem miały średniowieczne grody dla państwowego państwa?

– W XI wieku prowadzono akcję zasiedlania tworząc ośrodki grodowe w układzie liniowym, odzwierciedlającym zapewne szlaki komunikacyjne, m.in. Steklin – Podolina – Somsioły – Mościska – stary Rypin – Księża. Grody traktowano jak ośrodki wojsko-

we, administracyjne i gospodarcze aparatu władzy państwowej, a także jako siedziby ukształtowanej już w tym czasie elity rządzącej. Sprawowano w nich kontrolę nad drogami, przeprawami, komorami celnymi, zarządzano z nich łamami, podatkami. Prawdopodobnie na takich zasadach zbudowany został gród w starym Rypinie – tłumaczyła Jadwiga Lewandowska.

Archeolodzy są trochę jak detektywi. Ze znalezionych śladów odczytują co mogło się wydarzyć, tyle, że nie współcześnie, a wieki temu. Co w takim razie badają w miejscu pierwszego Rypina?

– Mamy tam cały kompleks osadniczy, złożony z kilku stanowisk. Pierwsze jest pozostałością po obiekcie obronnym. Na wschód od grodziska, w stanowisku nr 3 zostały zlokalizowane ślady osadnictwa związanego z kulturą pomorską, relikty osady wczesnośredniowiecznej podgrodowej oraz groby późnośredniowieczne. Na stanowisku nr 6 znajduje się cmentarzysko wczesnośrednio-

wieczne, natomiast na stanowisku nr 4 zarejestrowaliśmy ślady związane z osadnictwem pradziejowym, wczesnośredniowiecznym oraz późnośredniowiecznym i nowożytnym – mówiła naukowiec, ilustrując swoją prelekcję slajdami.

Kim byli budowniczowie pierwszego Rypina, kim byli rzemieślnicy, wojowie i wszyscy, którzy przybyli wówczas na nasze tereny? Kim są zatem potomkowie tamtych ludzi, z których część najpewniej żyje w mieście lub jego okolicy?

– Tu z pomocą przychodzą ustalenia historyków. Janusz Bieniak uważa, że na Mazowsze, w tym w okolice Rypina uciekali z terenów Polski początkowo możnowładcy szukający schronienia przed powstaniem ludowym, a następnie szerokie warstwy wolnej ludności chroniące się przed najazdem czeskim, wskazując, że ojczyzną ludności napływowej była Wielkopolska. Nie można też wykluczyć, że mogła to być również ludność miej-

scowa – wyjaśniła prelegentka.

Jak mieszkali, co jedli średniowieczni mieszkańcy naszej okolicy?

– Rypinianin w XI wieku przebywał na ogół w jednym pomieszczeniu z wszystkimi mieszkańcami domu, często jednoizbowego. Powierzchnia tej izby rzadko przekraczała 20 m². Dopiero w XIII wieku coraz częściej zaczęły pojawiać się domy składające się z sieni, izby i komory. Wówczas pojawił się też komin odprowadzający dym z izby. Oprócz relikwów domostw zarejestrowaliśmy liczne ślady konsumpcji mięsa udomowionych i dzikich zwierząt, ptaków, ryb i szczątki roślinne – poinformowała publiczność Jadwiga Lewandowska.

Prężnie rozwijający się gród, jeden z ważniejszych na Mazowszu kompleks osadniczy zaniknął w XIV wieku. Co się stało z jego mieszkańcami i z ich dobytkiem?

– Przed 1345 rokiem nastąpiła translokacja na teren obecnego miasta. Lokując nowy Rypin wy-

brano prawdopodobnie korzystniejsze pod względem obronnym miejsce. Od zachodu miasta broniły wody stawu, od północy jary Rypienicy, a od wschodu i południa trudne do przebycia moczały. Samej lokacji mógł dokonać Władysław Łokietek, ale nie można wykluczyć, że budowę zamku i miasta, przynajmniej częściowo, prowadzili Krzyżacy, którzy włądali tym obszarem od 1329 do 1343 roku – wyjaśniła prelegentka.

Jak dalej potoczyły się losy Rypina i jego mieszkańców? Na to pytanie również odpowiedziała Jadwiga Lewandowska w swoim wykładzie.

– Miasto zajmowało w średniowieczu i nowożytności obszar około 4 hektarów. Burzliwe jego dzieje już od średniowiecza po XIX wiek i początki XX, a także liczne przeobrażenia i inwestycje w ostatnich dziesięcioleciach doprowadziły do dużej dewastacji substancji zabytkowej. Dla przykładu w 1807 roku miasto zostało zdobyte i zniszczone przez wojska napoleońskie. W XIX wieku zostało zniszczone pożarami, między innymi w 1857 i 1868 roku. Najstarszym zabytkiem średniowiecznym jest kościół św. Trójcy. Inne nie miały szczęścia, zostały rozebrane, zburzone, zapomniane. Na uwagę zasługuje jeszcze średniowieczny układ urbanistyczny – tłumaczyła archeologka.

Data prelekcji Jadwigi Lewandowskiej była symboliczna. Odbędzie się dokładnie 960 lat po ukazaniu się pierwszej wzmianki o Rypinie w falsyfikacie mogileńskim.

Tekst i fot. (jd)

WIĘCEJ ZDJEĆ NA NASZEJ STRONIE

RYPIN-.PL

Sprzątali w międzynarodowym składzie

REGION 12 kwietnia mieszkańcy sołectwa Wichowo w gminie Lipno z wóldarzem wsi i radnym na czele uczestniczyli w lokalnym sprzątaniu świata

– Już po raz siódmy organizuję sprzątanie świata w naszym sołectwie – mówi nam radny Grzegorz Jędrzejewski. – Cieszę się, że jest odzew, włączają się i dorośli, i młodzież, i nawet dzieci bardzo chętnie sprzątają. A jest co sprzątać, bo śmieci wciąż jest mnóstwo porzucanych przy drogach, przystankach, na polach. Zwieńczeniem naszej akcji będzie po-

częstunek, grill z kiełbaskami i ciasta, a dla uczestników mam upominki w postaci kubków termicznych i innych gadżetów. Dziękuję wszystkim za udział, a sponsorom na wsparcie.

Akcję sponzorował lipnowski Bank Spółdzielczy, Urząd Gminy Lipno oraz Starostwo Powiatowe w Lipnie. Odbiór śmieci zapewniło lipnowskie Przedsiębiorstwo Usług Ko-

munalnych. Każdy uczestnik otrzymał kamizelkę odblaskową i opaskę. Organizatorzy zapewnili transport i bezpieczną atmosferę ekologicznej akcji.

– My mieszkamy w Anglii i tam sprzątanie okolicy odbywa się raz w miesiącu – opowiadają uczestnicy wichowskiego sprzątania świata. – Do sprzątania mamy tam specjalne chwytaki, dlatego moje dzieci pytają

o nie. Tu zbieramy w rękawiczkach. W Anglii też jest bardzo dużo śmieci i też trzeba sprzątać. Teraz dziewczynki mają ferie dwutygodniowe i przyjechałyśmy do Polski, i dołączyłyśmy do sprzątania. Jest miło, jest okazja do wspomnień dla mnie, do czasów dzieciństwa, bo od dwudziestu lat mieszkam w Anglii, mąż jest Anglikiem, dzieci tam się urodziły.

Do posprzątania uczestnicy sobotniej akcji mieli około 40 kilometrów sołectwa. Powodzenie akcji, międzypokoleniowe i międzynarodowe towarzystwo świadczy o tym, że sprzątanie w Wichowie i okolicach nie zaniknie. To piękny przykład dbałości o swoją miejscowość.

Lidia Jagielska
fot. LJ/nadane

Region

Z krzyżem ulicami Skępego

W miniony piątek po godzinie 19.00 z sanktuarium do kościoła pod wezwaniem Miłosierdzia Bożego wyruszyli mieszkańcy w ulicznej drodze krzyżowej.

11 kwietnia wieczorem ulicami Skępego przeszli licznie zgromadzeni wierni w tradycyjnej drodze krzyżowej. Krzyż nieśli drухowie i mieszkańcy miasta i gminy Skępe, procesję wiernych prowadzili duszpasterze obu parafii. Nad bezpieczeństwem czuwali strażacy OSP ze Skępego,

Wólki, Wioski i Jarczewa. To było wyjątkowo podniosłe wydarzenie i publiczny wyraz wiary. Uliczne drogi krzyżowe odbyły się także w innych miejscowościach naszego regionu, między innymi w Lipnie.

– To wyjątkowe wydarzenie duchowe, na które czekamy cały

rok – mówili nam uczestnicy lipnowskiej drogi krzyżowej. – Po mszy wyruszyliśmy w tym roku z kościoła biskupa Kozala do naszej fary. Kilka kilometrów idziemy w modlitwie, słuchamy rozważań przy poszczególnych stacjach, myślimy o naszym życiu, troskach i radościach oraz o męce Pana Je-

zusa. Piękne wydarzenie. W większości nie mogliśmy uczestniczyć w ubiegłotygodniowej ekstremalnej drodze krzyżowej, bo to już duży wysiłek, więc teraz idziemy licznie, jak co roku.

Od czwartku kościoły zapelniają się wiernymi uczestniczącymi w triduum paschalnym, w so-

botę we wszystkich świątyniach i kaplicach odbędzie się święcenie pokarmów. Wielkanoc to też czas nawiedzania symbolicznych grobów Chrystusa. My życzymy naszym Czytelnikom spokojnych i zdrowych Świąt Wielkanocnych.

Tekst i fot. Lidia Jagielska

Emeryci z Kikoła (jak zawsze) aktywni

REGION ▶ Działają oficjalnie już 8 lat i choć czasy im nie sprzyjają, to oni się nie poddają i robią wszystko, by przysłówiowa jesień życia miała jak najlepsze barwy. Mowa o Stowarzyszeniu Emerytów Gminy Kikół

Dokładnie 5 kwietnia 2017 r. powołali do życia Stowarzyszenie Emerytów Gminy Kikół w Kikole. – Jak widzicie, minęło nam 8 lat działalności, a obecnie dobiega końca druga kadencja. Czas dokonać podsumowania działania, wybrać nowe władze oraz ustalić kierunki działania – mówił podczas zebrania SEGK przewodniczący Mieczysław Sławkowski.

Na wstępie prezes Sławkowski powitał Renatę Gołębiewską – burmistrza Kikoła oraz poinformował o przyjęciu do grona członków dwóch nowych koleżanek. Następnie było złożenie życzeń jubilatce Maryli, obchodzącej w tym miesiącu 80. urodziny. Jubilatce wręczono bukiet kwiatów oraz okolicznościową statuetkę z życzeniami. Było tradycyjne „sto lat”, życzenia osobiste oraz trochę łez. Następnie prezes złożył sprawozdanie z działalności za okres czteroletniej kadencji. Sprawozdanie przyjęto ze zrozumieniem i zaakceptowano.

Prezes Sławkowski poinformował zebranych, że ze względu na stan zdrowia nie będzie kandydował na stanowisko szefa SEGK, podziękował

zebranym za dotychczasową współpracę. Zgłoszono kandydaturę Renaty Nowatkowskiej, która została jednogłośnie wybrana prezesem Stowarzyszenia Emerytów Gminy Kikół w Kikole.

Burmistrz Gołębiewska podziękowała Mieczysławowi Sławkowskiemu za współpracę, wręczając upominek okolicznościowy. Członkowie SEGK wręczyli ustępującemu koledze bukiet kwiatów. Następnie złożono gratulacje z okazji wyboru na funkcję prezesa Renacie Nowatkowskiej i wybrano jednogłośnie 4 członków zarządu. Ustępujący

prezes dziękując za współpracę, poczęstował wszystkich wspianiałym tortem okolicznościowym.

– Mamy 95 osób, z dalszą tendencją wzrostową. Kadencję rozpoczynaliśmy ze stanem 68 osób. W czasie kadencji zmarły 4 osoby. 4 odeszły ze względu na stan zdrowia, 2 odeszły ze względu na zmianę miejsca zamieszkania oraz 5 osób odeszło ze względów osobistych. Łącznie ubyło nam 15 osób. W tym czasie do naszego grona przyjęliśmy 42 osoby. Jest to duża ilość, niemniej zdaję sobie sprawę, że zrzeszamy niewielki odsetek emerytów naszej gminy – ale są to ci, którzy chcą wyjść z domu, przebywać w grupie rówieśniczej i spędzać chociażby niewielką ilość czasu razem, realizując się we wspólnym działaniu – mówił na zebraniu były już prezes Mieczysław Sławkowski.

W zakresie szeroko rozumianej kultury seniorzy z Kikoła wyjeżdżali na spektakle takie jak operetka, koncert czy musical do Teatru Muzycznego w Łodzi lub Toruniu, do Opery Nova w Bydgoszczy. Jeżdżą także na spektakle kabaretowe lub widowiska muzyczne w auli UMK w Toruniu. Stałym miejscem wyjazdów jest Ośrodek Chopinowski

w Szafarni, tj. koncert kolęd oraz plenerowy.

W zakresie turystyki realizują wyjazdy jedno i wielodniowe, aby poznać atrakcyjne rejony kraju. Po zmianie regulaminu jeżdżą także zwiedzać kraje Unii Europejskiej. – W roku 2021 byliśmy w Szwecji, w 2022 na Litwie, a w 2023 r. w Czechach, gdzie zwiedzaliśmy Pragę i Adrspach. Z żalem muszę stwierdzić, że w roku 2024 ze względu na finanse emerytów nie zrealizowaliśmy wyjazdu do Kopenhagi. Uważam, że jest to potwierdzenie tego o czym mówiłem na początku wystąpienia, jak trudno nam się żyje. Jednak myślę, że w tym roku wyjazd do Słowacji będzie zrealizowany – dodawał Sławkowski.

Bardzo ważnym zadaniem SEGK jest rehabilitacja. Zrealizowali 3-dniowe warsztaty nordic walking w Ciechocinku. Corocznie od 2021 roku jeżdżą na basen do Rypina, na zajęcia z aqua aerobics. Ważne są także coroczne wyjazdy do Ciechocinka na muzykoterapię lub corocznie organizowane zajęcia na parkiecie w Leśnictwie Głębock. Także corocznie latem wyjeżdżają na nadmorską plażę w Jantarze.

– Nie zapominamy także o po-

głębianiu naszych umiejętności i wiedzy. W tym celu zorganizowaliśmy kurs Polskiego Języka Migowego przy wsparciu finansowym PFRON z Torunia oraz rzeczowym Gminy Kikół. Zorganizowaliśmy także Oddział Uniwersytetu Trzeciego Wieku w Kikole, gdzie aktualnie ok. 70-80 % słuchaczy to nasi członkowie. Bierzymy udział we wszystkich uroczystościach patriotycznych organizowanych w gminie. Często niesiemy flagę narodową. Jesteśmy także obecni na uroczystościach typu dożynki lub festiwale, gdzie wystawiamy pawilon z poczęstunkiem dla gości – wyliczał były prezes SEGK.

Tak bogata działalność jest możliwa dzięki wsparciu władz samorządowych wszystkich szczebli, tj. marszałka województwa, starosty lipnowskiego, wójta gminy Kikół oraz burmistrza Miasta i Gminy Kikół. Pojęcie wsparcie należy rozumieć w sposób dwojaki, bo pieniądze są ważne, ale bodaj ważniejsze jest zrozumienie potrzeb seniorów, możliwość rozmowy w atmosferze wzajemnego, zrozumienia, zaufania i poszanowania, jest to wartość ogromna, której nie da się wycenić, gdyż seniorzy potrzebują nie tylko

pieniędzy, ale także chwili im poświęconej i spokojnej rozmowy.

Korzystając z okazji, złożono serdeczne podziękowania za wsparcie: Piotrowi Całbeckiemu, marszałkowi województwa, Krzysztofowi Baranowskiemu, staroście lipnowskiemu, Renacie Gołębiewskiej – burmistrzowi Miasta i Gminy Kikół oraz Józefowi Predenkiewiczowi – wójtowi Gminy Kikół.

– Dziękuję także za pomoc i wsparcie wszystkim innym darczyńcom, którzy w czasie naszej działalności pomagali nam w różnorodny sposób realizować zadania. Pragnę poinformować, że naszą działalność utrwała dla potomności w formie papierowej kol. Basia, sprawnie prowadząca kronikę już przez 15 lat oraz kol. Renata, utrwalająca wszystko co robimy na Facebooku. Dziękuję także wszystkim członkom zarządu, którzy dzielnie pomagali w tej pracy. Szczególnie serdeczne podziękowanie dla kol. Tereni – naszemu skarbnikowi, która czuwała nad tym, aby na rachunku zawsze były pieniądze. Dziękuję kol. Małgosi, która dzielnie notowała wszystko, co dzieje się na zebraniu, pisząc protokół. Dziękuję kol. Heniowi za to, że czuwał zawsze, aby było słychać, co mówimy, obsługiwał sprzęt nagłaśniający oraz często pięknie dekorował salę na uroczystości. Bardzo serdecznie dziękuję wszystkim Koleżankom i Kolegom, którzy aktywnie pracują w Stowarzyszeniu – albowiem nie byłoby możliwe osiągnięcie takich wyników bez Waszej wyjątkowej pracy i chęci wspólnego działania w zespole – zakończył Mieczysław Sławkowski.

(ak)
fot. SEGK

Mówili wiersze dla nich napisane

REGION ▶ W środę 9 kwietnia po raz 28. Rypiński Dom Kultury przeprowadził cieszący się dużą popularnością Konkurs Recytatorski Twórczości dla Dzieci. Wydarzenie nie odbyło się tylko raz w 2020 r. z powodu pandemii, a rok później zostało zorganizowane wirtualnie

Celem konkursu jest popularyzacja literackiej twórczości dla dzieci, rozbudzenie zainteresowania poezją i prozą wśród najmłodszych oraz doskonalenie warsztatu recytatorskiego. Każdy uczestnik ma za zadanie powiedzieć wiersz i fragment prozy pochodzące z repertuaru twórczości literackiej dla dzieci.

We współzawodnictwie wzięli udział uczniowie szkół podstawowych z powiatu rypińskiego. Jedną placówkę mogło reprezentować maksymalnie 3 uczestników. Konkurs został podzielony na 2 kategorie: dzieci z klas I – III i z klas IV – VIII. W zmaganiach uczestniczyło 42 młodych recytatorów. Jury w składzie: Ewa Szpakiewicz, Teresa Ewa Manelska i Natalia Szczepańska oceniało interpretację utworu ze zrozumieniem, dobór repertuaru i dykcję. Przyznano w sumie 13 nagród i 29 wyróżnień, tak że każdy z uczestników został zauważony i nagrodzony.

W kategorii uczniowie klas I – III pierwsze miejsce zajęła

Maria Rybińska – SP nr 3 w Rypinie, drugie przypadło w udziale Ignacemu Ciarkowskiemu – SP nr 3 w Rypinie i Zuzannie Wiśniewskiej – SP w Borzyminie. Najniżej na podium uplasowali się: Lena Grabowska – SP w Sadłowie, Aniela Jankowska – SP nr 1 w Rypinie i Iga Bogińczuk – SP w Stępowie. Wyróżnienia otrzymali: Aleksandra Grochowicka i Alicja

Łętkowska – SP w Sadłowie, Filip Szarszewski, Adrianna Foss i Barbara Lazarowska – SP w Nowym Kobrzyńcu, Szymon Smulski – SP w Trąbinie, Natalia Ryczkowska i Kira Murawska – SP w Radzikach Dużych, Roksana Rogozińska – SP w Rogowie, Zuzanna Nadolska i Wiktoria Długokęcka – SP w Zakroczu, Olaf Puciński – SP w Borzyminie

Aleksander Czajkowski – SP Kowalki, Szymon Żołnowski – SP w Nadrożu. Zuzanna Kolasińska i Jakub Kiełkowski – SP w Ostrowitem, Antoni Podliński i Iga Wojciechowska – SP w Stępowie, Nikola Krawcewicz i Franciszek Olszewski – SP w Starorypinie Rządowym, Alicja Mikołajczak i Sandra Śliwa – SP w Skudzawach.

W kategorii uczniowie klas IV – VIII pierwsze miejsce zajęli: Sandra Staniszevska – SP nr 1 w Rypinie i Maciej Górecki – SP nr 1 w Rypinie. Drugie były: Hanna Anna Najchaus – SP nr 1 w Rypinie i Maja Sobiech – SP w Okalewie. Trzecie miejsce przypadło w udziale: Mai Paradowskiej – SP w Nadrożu, Tymoteuszowi Sierockiemu – i Katarzynie Szynkiewicz – SP w Trąbinie. Wyróżnienia otrzymali: Amelia Witulska – SP w Kowalkach,

Amelia Szczucka – SP w Borzyminie, Karolina Rakoczy – SP w Nadrożu, Marcelina Filipka – SP w Skudzawach, Maja Kucharska – SP w Radzikach Dużych, Nadia Romanowska – SP w Zakroczu, Dominik Krawcewicz – SP w Starorypinie Rządowym.

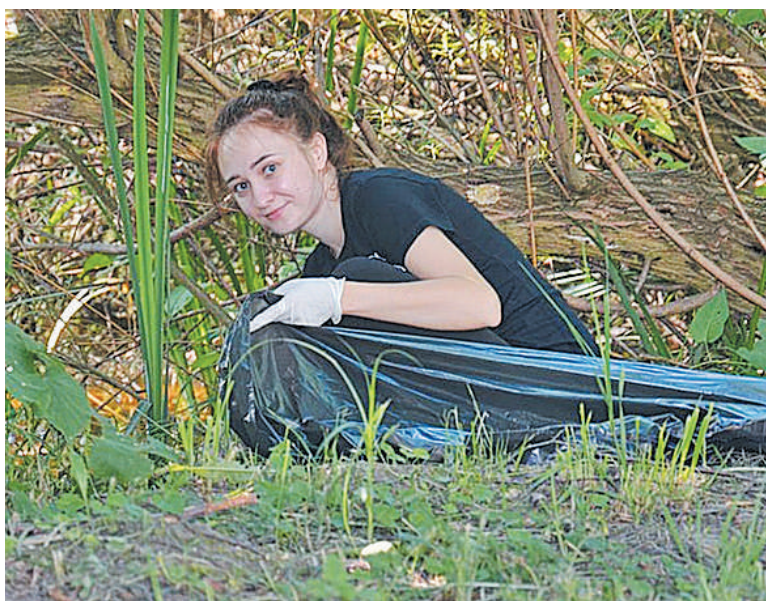
Laureaci otrzymali nagrody książkowe ufundowane przez RDK. Upominki dla uczestników przekazał Urząd Miasta Rypina i Starostwo Powiatowe w Rypinie. Konkurs prowadził Wawrzyniec Turowski.

(jd), fot. RDK

Region

Andrzej Szalkowski szefem sztabu

Muzeum Ziemi Dobrzyńskiej szykuje się do wspólnej akcji z amatorami niezaśmieconych łąk, lasów i nabrzeży w ramach Operacji Czysta Rzeka.

Od 2018 roku wiosną i latem wyruszają wzdłuż naszych pięknych rzek, rzeczek, potoków i strumyków wolontariusze, aby posprzątać po tych, którzy wyrzucają śmiecie za siebie, szkodząc ludziom, zwierzętom i roślinom, przez co wypoczynek na łonie natury może wcale nie być przyjemny. Zamiast cieszyć oko pięknem przyrody wielu z nas widzi walające się surowce wtórne. Trudno zgadnąć, co kie-

ruje ludźmi, którzy zamiast zabrać odpady ze sobą i umieścić je w odpowiednim pojemniku do ich segregacji wolą zaśmiecać otoczenie.

W tym roku Operacja Czysta Rzeka odbędzie się po raz siódmy i pewnie nie ostatni, niestety. W dotychczasowych sześciu edycjach zostało zebranych ponad 1,5 tysiąca ton śmieci w całym kraju.

– 26 kwietnia wielki finał

Operacji Czysta Rzeka. My od lat włączamy się w nią sprzątając koryta naszych rzek i strumieni, a także ich nabrzeża. Sztab „Rzeka Rypienica” – to zgrana i doświadczona grupa ludzi. Mamy na swoim koncie szereg akcji, w których wzięły udział dziesiątki, a może i setki wolontariuszy. Zebraliśmy tony śmieci i posadziliśmy kilkanaście małych lip – drzew, które w przyszłości nie tylko będą produkować tlen, ale

będą dawać pożytek pszczołom. Za akcję w roku 2023 zostaliśmy uznani Super Sztabem województwa kujawsko-pomorskiego. Działamy nad Rypienicą i jej dopływami. Nie sami. Wspiera nas Rypiński Zakład Utylizacji Odpadów Komunalnych w Puszczy Miejskiej. 26 kwietnia organizujemy wielki finał naszej akcji. Zachęcamy by dołączyć do nas. Każda para rąk się przyda – namawia Andrzej Szalkowski.

Rok temu ponad 50 wolontariuszy pod wodzą dyrektora muzeum zebrali 1600 kg śmieci, a dwa lata wcześniej prawie tyle samo. Czy nadejdzie czas, że takie akcje nie będą potrzebne? Zależy to wyłącznie od tych, którzy wyrzucają odpadki wszędzie dookoła, tylko nie do koszy i pojemników do tego przeznaczonych.

Tekst i fot. (jd)

Mocny początek kwietnia

REGION ▶ Marzec był dobrym miesiącem biegowym dla drużyny EnDo Golub-Dobrzyń, więc kwiecień zapowiadał się tak samo

5 kwietnia Natalia Krępeć i Sławek Szymeczko biegali w Biegu Orszy k/Grudziądza na dystansie 5 km. Bieg ten jest zaliczany do Amatorskiej Ligi Biegowej.

– Trasa mieszana, trochę lasu, trochę asfaltu, ale bieg bardzo udany. Natalia zajęła 1. miejsce w kategorii kobiet. Również 5 kwietnia Bartosz Ogródowicz wybrał się na V Bieg Leśny do Włocławka. Trasa 25 km o profilu trailowym z wieloma górkami i fajnymi widokami wokół Jezior Wójtowskich. 6 kwietnia Justyna Piotrowicz pojechała do Łodzi, aby w ramach DOZ Maraton Łódź pobiec bieg towarzyszący na dystansie 10 km.

Pogoda w ten pierwszy weekend kwietnia nie była przychylna biegaczom, silny wiatr, deszcz, a nawet śnieg przeszkadzał na trasach – relacjonuje Piotr Piskorski z EnDo Golub-Dobrzyń.

13 kwietnia trójka biegaczy: Natalia Krępeć, Marcin Kiełbowski i Marcin Grębocki pojechała do Poznania, gdzie odbywał się jeden z największych półmaratonów w Polsce. Na starcie stanęło ponad 14 tysięcy biegaczy. Cała trójka uzyskała świetne wyniki: Natalia 01:36:16, Marcin K. 01:31:06, Marcin G. 01:46:00.

– Jak to w Poznaniu, atmosfera i organizacja na bardzo wysokim poziomie. Tego samego dnia Łukasz Wesołowski po

przerwie spowodowanej kontuzją powrócił do biegania i od razu stał się rekordzistą trasy XII Biegu Prezydenckiego w Łubiance, gdzie w ramach Grand Prix Cross Łubianka odbywał się tam bieg na dystansie 4,7 km. Łukasz wyleczył kontuzję, co pozwoliło mu wystartować w tym biegu i zostaje oficjalnym rekordzistą trasy z czasem 00:18:12 – dodaje Piskorski.

Również w niedzielę 13 kwietnia Piotr Piskorski pobiegł 3. edycję Biegu Konspiracji im. Elżbiety Zawackiej w Toruniu.

– Jestem tam od pierwszej edycji i widzę jak ten bieg świetnie się rozwija. Co roku coraz więcej biegaczy staje na starcie. Miejsce startu znajduję się w Twierdzy Toruń Fort XV im. Henryka Dąbrowskiego. Trasa jak co roku fajna i ciekawa, prowadzi przez most, z nawrotką, ostatni kilometr przez po ciemnych tunelach i schodach Twierdzy – dodaje nasz rozmówca. – Druga połowa kwietnia również zapowiada się bardzo ciekawie, co do startów w biegach naszej drużyny. Wszystkim serdecznie gratuluję uzyskanych wyników i powodzenia w kolejnych zawodach.

(ak)

fot. nadesłane

Region

Porażka i zwycięstwo Ulanych

Dwa pierwsze mecze klasy B dla piłkarzy zespołu Ulani Skępsk zakończyły się porażką i zwycięstwem. Ze Sportą Brodnica Ulani przegrali, a ze Zrywem Książki Wygrali.

Piłkarze zespołu Ulani Skępsk rundę wiosenną Klasy B rozpoczęli od meczu na swoim terenie ze Spartą II Brodnica. Goście wygrali 2:1. Bramkę dla gospodarzy zdobył Patryk Juszcak.

– Udało nam się strzelić wyrównującą bramkę w drugiej połowie spotkania – relacjonuje mecz Paweł Licznarski, trener drużyny i jednocześnie zawodnik. – Jednak rywale w końcówce meczu dołożyli drugiego gola. Mieliliśmy jeszcze swoje sytuacje, jednak nie udało ich się wykorzystać i pierwszy mecz kończymy z porażką na koncie. Jako drużyna cieszymy się, że i w tej rundzie możemy liczyć na kibiców, którzy nas wspierają. Miejmy nadzieję, że wraz z nastaniem lepszej pogody zobaczymy ich jeszcze więcej na trybunach.

W minioną sobotę zawodnicy ze Skępska rozegrali kolejny mecz, także u siebie ze Zrywem Książki. Tym razem Ulani wygrali 3:1. Strzelcami bramek byli: Paweł Licznarski (2 gole) oraz Adam Jeka.

– Podrażnieni porażką w pierwszym meczu byliśmy zmotywowani, aby od samego początku grać wysoko, agresywnie na rywala – opowiada trener. – Dwie bramki wpadły w pierwszej połowie i na przerwę do szatni wchodziliśmy z wynikiem 2:1. Drugą połowę rozpoczęliśmy równie mocno. Rywale również nie odpuszczali. Musieliśmy dokonać dwóch zmian ze względu na kontuzje naszych zawodników po faulach przeciwników. Rywale grali w osłabieniu po otrzymaniu czerwonej kartki. Udało nam

się strzelić jeszcze jedną bramkę i zakończyć wynikiem 3:1. Tym samym dopisujemy 3 punkty na nasze konto.

W obu meczach Ulani Skępsk wystąpili w następującym składzie: Mateusz Betlejewski, Mateusz Galon, Adam Jeka, Kacper Juszcak, Patryk Juszcak, Dariusz Kociński, Paweł Licznarski, Szymon Małkowski, Łukasz Piotrowski, Mateusz Rygielski, Szymon Zoń, Łukasz Piotrowski, Rafał Siemiątkowski, Marcel Wiśniewski. W rezerwie w obu spotkaniach byli: Mateusz Bułkowski, Michał Bułkowski, Tomasz Górny, Jakub Górski, Wojciech Grześlak, Alan Kopczyński, Borys Kowalski, Kacper Manelski, Oliver Kopczyński.

(Szyw)

Region

Ciągle na trasie

Nasz stały Czytelnik i sportowiec-amator Józef Żuchowski z Płonnego w gminie Radomin chce się podzielić wynikami swoich startów.

„Moje starty biegowe na wiosnę br. to: 22.03.25 – Grudziądz i Wiosenny Bieg Nocny na 5 km. Zająłem 1. miejsce w kat. M50. 5.04.25 był start – Wałdowo Szlacheckie – na 5 km. Zająłem 1. miejsce w kat. M 50. Dalej 6.04.25

i Chełmno, 54. Memoriał Jana Schmeltera, start na 5,4 km. Zająłem 2. miejsce w kat. M 50.”

Gratulujemy i życzymy zdrowia oraz wytrwałości w kolejnych startach.

(ak), fot. nadesłane

Do uzdrowiska nie tylko z NFZ, ale także z ZUS

REGION ➤ Zakład Ubezpieczeń Społecznych realizuje program rehabilitacji leczniczej w ramach prewencji rentowej od 1996 roku. Co roku z bezpłatnego pobytu w ośrodkach leczniczych oraz z zabiegów i zajęć oferowanych w ramach tego programu korzysta kilkadziesiąt tysięcy osób. W tym roku ZUS wprowadził dwa nowe profile bezpłatnej rehabilitacji: wczesną rehabilitację powypadkową oraz rehabilitację dla osób z schorzeniami ośrodkowego układu nerwowego

Klienci Zakładu Ubezpieczeń Społecznych chętnie korzystają z rehabilitacji leczniczej w ramach prewencji rentowej ZUS, zwłaszcza że ośrodki, do których kieruje Zakład, znajdują się na terenie całej Polski, w tym w wielu miejscowościach uzdrowiskowych.

– Zainteresowanie możliwością wyjazdu jest duże, tym bardziej że osoby skierowane do ośrodków przez ZUS nie ponoszą żadnych kosztów związanych z terapią, zakwaterowaniem, wyżywieniem, opłatą uzdrowiskową ani dojazdem najtańszym środkiem komunikacji publicznej. Dodatkowo nie muszą

korzystać z urlopu wypoczynkowego, ponieważ lekarz wystawi na ten czas zwolnienie lekarskie – informuje Krystyna Michałek, regionalna rzeczniczka prasowa ZUS w województwie kujawsko-pomorskim.

Tylko w 2024 roku z rehabilitacji leczniczej w ramach prewencji rentowej ZUS skorzystało ponad 58,1 tys. osób, w tym 23,6 tys. mężczyzn i niemal 34,5 tys. kobiet. Najwięcej klientów skorzystało z rehabilitacji schorzeń narządu ruchu – 49 tys. osób, a także z rehabilitacji narządu głosu – 3,4 tys. osób. Najczęściej z możliwości poprawy stanu zdrowia korzystały

osoby w wieku 50-59 lat.

Kto może skorzystać z rehabilitacji

Z rehabilitacji leczniczej w ramach prewencji rentowej ZUS mogą skorzystać osoby, które są zagrożone długotrwałą niezdolnością do pracy, ale mają szansę na odzyskanie tej zdolności po zakończeniu leczenia. O skierowanie na rehabilitację leczniczą mogą ubiegać się osoby aktywne zawodowo, które są ubezpieczone w ZUS-ie, a także te, które otrzymują zasiłek chorobowy, świadczenie rehabilitacyjne lub okresową rentę z tytułu niezdolności do pracy. Emeryci również mogą starać się o taką rehabilitację, pod warunkiem, że pracują i podlegają ubezpieczeniom społecznym na przykład z tytułu zatrudnienia na umowę o pracę lub umowę zlecenia. Ponadto osoby pobierające zasiłek dla bezrobotnych także mogą wnioskować o rehabilitację leczniczą w ramach prewencji rentowej ZUS.

Kto wydaje orzeczenie i skierowanie na rehabilitację

Podstawą skierowania do ośrodka rehabilitacyjnego jest uzyskanie orzeczenia o potrzebie rehabilitacji leczniczej, które wydaje lekarz orzecznik ZUS-u lub komisja lekarska ZUS. Lekarz

orzecznik ZUS może skierować na rehabilitację leczniczą nie tylko na wniosek lekarza prowadzącego. Taką decyzję może również podjąć w trakcie kontroli zwolnienia lekarskiego, na którym aktualnie przebywa chory, lub podczas badania, gdy ubiega się o świadczenie rehabilitacyjne bądź rentę z tytułu niezdolności do pracy. W razie odmowy skierowania na rehabilitację leczniczą w ramach prewencji rentowej ZUS na wniosek lekarza leczącego można wnieść sprzeciw do komisji lekarskiej Zakładu w ciągu 14 dni od otrzymania orzeczenia.

Lekarz orzecznik ZUS może skierować pacjenta na rehabilitację w systemie ambulatoryjnym, co oznacza 24 dni zabiegowych bez noclegu w placówce znajdującej się w miejscu zamieszkania. Może również skierować na rehabilitację w systemie stacjonarnym, podczas której ubezpieczony ma szansę spędzić w sanatorium ponad trzy tygodnie.

Jakie schorzenia można rehabilitować?

Schorzenia, które można rehabilitować w ramach prewencji rentowej w systemie stacjonarnej, obejmują: narząd ruchu, narządu ruchu po wypadku (wczesna

rehabilitacja powypadkowa), układ krążenia, układ oddechowy, narząd głosu oraz schorzenia psychosomatyczne, takie jak np. zaburzenia nerwicowe. Od 1 kwietnia br. obejmuje również schorzenia ośrodkowego układu nerwowego. Rehabilitacja jest również dostępna dla osób po leczeniu nowotworu piersi.

W systemie ambulatoryjnym możliwa jest rehabilitacja narządu ruchu oraz układu krążenia, w tym rehabilitacja monitorowana telemedycznie, a także rehabilitacja ośrodkowego układu nerwowego. W województwie kujawsko-pomorskim jedynym ośrodkiem ambulatoryjnym jest ten w Bydgoszczy, gdzie oferowana jest rehabilitacja narządu ruchu.

Program rehabilitacji leczniczej jest kompleksowy i dostosowywany indywidualnie do rodzaju schorzenia. Obejmuje niezbędne badania, fizjoterapię, ze szczególnym uwzględnieniem kinezyterapii, a także oddziaływania psychologiczne oraz edukację zdrowotną. Choć standardowy czas rehabilitacji wynosi 24 dni, ordynator ośrodka ma prawo do jej wydłużenia lub skrócenia.

(red)
fot. ZUS

Region

Realizują kolejne wypłaty trzynastek

Do 4 kwietnia ZUS wypłacił emerytom i rencistom kolejną transzę tzw. trzynastek. Otrzymały ją osoby, które pobierają swoje świadczenie 6. dnia miesiąca. W tym terminie trzynastą emeryturę otrzymało 1,4 mln osób, w tym 60 tys. emerytów i rencistów z województwa kujawsko-pomorskiego. Łączna suma wypłat w kraju wyniesie 2,6 mld zł, a w regionie 112,7 mln zł.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych od 2019 roku wypłaca tzw. trzynastą emeryturę. W tym roku kwota brutto tzw. trzynastki wynosi 1878,91 zł. – Z dodatkowego świadczenia potrącany jest podatek i składka zdrowotna. Kwota netto trzynastki uzależniona jest od wysokości pobieranego świadczenia podstawowego. Na przykład emerytura w wysokości do 625 zł brutto przekłada się na kwotę 1709,81 zł „na rękę”. Z kolei

przy świadczeniu wynoszącym 2491,50 zł brutto lub więcej, emeryt otrzyma 1484,81 zł – informuje Krystyna Michałek, regionalna rzeczniczka prasowa ZUS w województwie kujawsko-pomorskim.

Trzynasta emerytura jest wypłacana z urzędu razem z świadczeniem za kwiecień. W pierwszym terminie płatności, 1 kwietnia, dodatkowe świadczenie w województwie kujawsko-pomorskim otrzyma-

ło niemal 66 tys. osób, a łączna suma wypłat przekroczyła 123,8 mln zł. Osoby, których termin podstawowej wypłaty przypada na niedzielę, 6 kwietnia, otrzymają świadczenia do 4 kwietnia.

Do piątku w regionie trzynastkę otrzyma dodatkowe 60 tys. emerytów i rencistów, a łączna suma wypłat wyniesie 112,7 mln zł. W kolejnym terminie płatności, który przypada na 10 kwietnia, dodatkową gratyfikację z ZUS-u otrzyma ponad 94

tys. osób, na łączną kwotę 176,6 mln zł.

– Do 10 kwietnia w województwie kujawsko-pomorskim trzynastą emeryturę otrzymało ponad 219,9 tys. osób, co łącznie da kwotę przeszło 413 mln zł. W skali całego kraju, do tego samego terminu, dodatkową gratyfikację z ZUS otrzyma ponad 3,6 mln świadczeniobiorców, a łączna kwota wsparcia wyniesie 6 mld 787 mln zł – dodaje rzeczniczka.

Dla kogo trzynasta emerytura

Trzynastą emeryturę otrzymają osoby, które na dzień 31 marca br. będą miały prawo do wypłaty jednego z długoterminowych świadczeń, takich jak emerytura, renta, nauczycielskie świadczenie kompensacyjne, rodzicielskie świadczenie uzupełniające, świadczenie

przedemerytalne lub zasiłek przedemerytalny. Aby ją otrzymać, nie trzeba składać żadnego wniosku.

W przypadku zbiegu prawa do świadczeń, na przykład emerytury z ZUS i KRUS lub emerytury wypłacanej wraz z rentą wypadkową, osobie uprawnionej przysługuje tylko jedno dodatkowe roczne świadczenie pieniężne. Jeśli świadczenia są wypłacane przez dwa różne organy emerytalno-rentowe, „trzynastka” zostanie wypłacona przez ZUS. W sytuacji, gdy prawo do renty rodzinnej przysługuje więcej niż jednej osobie, przyznawane jest jedno dodatkowe roczne świadczenie. Zostanie ono podzielone na tyle równych części, ile osób ma prawo do renty rodzinnej na dzień 31 marca danego roku.

(red)

HOROSKOP

KOZIOROŻEC 22.12-19.01

Koziorożce w drugiej połowie kwietnia powinny skupić się na pracy, która przyniesie im satysfakcję i stabilność finansową. Czas na poważne kroki w życiu zawodowym – warto podejmować decyzje, które przyczynią się do długofalowego sukcesu. W miłości możesz poczuć chęć, by zbliżyć się do osoby, która daje Ci poczucie bezpieczeństwa. To idealny czas na budowanie trwałych fundamentów w relacjach.

WODNIK 20.01-18.02

Dla Wodników nadchodzi okres pełen twórczych wyzwań. W drugiej połowie kwietnia pojawią się okazje do wykazania się w pracy, a także na polu społecznym. Twoje pomysły będą doceniane, ale nie wszystko pójdzie zgodnie z planem – przygotuj się na pewne trudności. W miłości możesz poczuć potrzebę wyrażenia siebie w sposób bardziej otwarty, co może przynieść niespodziewane efekty.

RYBY 19.02-20.03

Ryby będą musiały skupić się na balansowaniu różnych aspektów swojego życia. Druga połowa miesiąca sprzyja podjęciu ważnych decyzji, które będą miały wpływ na przyszłość. W pracy nie zabraknie wyzwań, ale Twoja kreatywność pozwoli Ci znaleźć rozwiązanie w każdej sytuacji. W relacjach osobistych bądź uważna na potrzeby innych, ale nie zapominaj również o swoich.

BARAN 21.03-20.04

W drugiej połowie miesiąca Barany poczną przyływ energii, który pozwoli im podjąć wyzwania w życiu zawodowym. To doskonały moment na rozwój kariery i wdrażanie nowych pomysłów. Będziesz musiał wykazać się determinacją, aby osiągnąć swoje cele. Z kolei w relacjach osobistych czeka Cię sporo emocji – mogą pojawić się niezrozumienia, ale dzięki otwartości i szczerości uda się zażegnać problemy.

BYK 21.04-21.05

W drugiej połowie kwietnia Byki będą miały okazję skoncentrować się na stabilizacji i budowaniu solidnych podstaw w swoim życiu. To doskonały czas na planowanie długoterminowych celów. Finanse również będą na plus, jednak unikaj zbytniego wydawania pieniędzy na rzeczy, które nie są Ci naprawdę potrzebne. W sferze miłosnej atmosfera będzie spokojna, ale warto poświęcić więcej uwagi bliskim.

BLIŹNIĘTA 22.05-20.06

Zbliżający się czas może przynieść Bliźniętom pewne nieoczekiwane zmiany, szczególnie w obszarze kariery zawodowej. Ktoś z otoczenia może zaproponować Ci współpracę, która przyniesie sporo satysfakcji. Pamiętaj, aby kierować się intuicją, ponieważ to ona będzie Twoim najlepszym doradcą. W miłości natomiast może pojawić się odrobina niepewności – nie bój się rozmawiać i wyjaśniać wątpliwości.

RAK 21.06-22.07

Druga połowa kwietnia dla Raków to czas, w którym powinnaś szczególnie skupić się na swoich uczuciach. Relacje z bliskimi staną się kluczowe, a Twoja intuicja będzie podpowiadać Ci, kto w Twoim otoczeniu naprawdę zasługuje na Twoje zaufanie. Zawodowo czeka Cię sporo wyzwań, ale również sukcesów – nie bój się wykorzystywać swojej wrażliwości, by znaleźć innowacyjne rozwiązania.

LEW 23.07-22.08

W drugiej połowie kwietnia Lwy poczną przyływ twórczej energii. To doskonały moment na realizowanie pasji, które do tej pory odkładały na później. Na polu zawodowym pojawią się nowe możliwości, ale nie daj się ponieść emocjom – staraj się podejść do spraw z rozsądkiem. W relacjach osobistych atmosfera będzie gorąca, ale pamiętaj o równowadze, aby uniknąć sporów, które mogą prowadzić do nieporozumień.

PANNA 23.08-22.09

Dla Panien nadchodzi czas introspekcji. Będziesz miała okazję zwrócić uwagę na swoje zdrowie i samopoczucie, co przyniesie Ci ogromne korzyści na przyszłość. W pracy pojawią się nowe wyzwania, jednak z odpowiednią organizacją wszystko uda się ogarnąć. W relacjach osobistych bądź cierpliwa – nie każdy rozumie Twoje potrzeby od razu, ale warto dać czas, by wszystko się ułożyło.

WAGA 23.09-23.10

W drugiej połowie kwietnia wagi będą musiały podjąć decyzje, które mogą wpłynąć na ich przyszłość. Zastanów się nad tym, co jest dla Ciebie naprawdę ważne. Zawodowo nadchodzi czas podjęcia odważnych kroków – bądź pewna swoich kompetencji. W relacjach z bliskimi natomiast bądź otwarta na zmiany. To dobry okres, by zacieśnić więzi i otworzyć się na nowe możliwości.

SKORPION 24.10-21.11

Skorpiony poczną przyływ energii, ale także będą musiały zmierzyć się z emocjonalnymi zawirowaniami. W drugiej połowie kwietnia przyjdzie moment, by uporządkować sprawy, które dotąd były niejasne. Zawodowo sytuacja będzie stabilna, ale ważne jest, by nie popaść w rutynę – warto poszukać nowych wyzwań. W miłości możesz poczuć potrzebę głębszego zaangażowania, ale bądź ostrożny, aby nie podejmować zbyt pochopnych decyzji.

STRZELEC 22.11-21.12

Dla Strzelców nadchodzi czas dużych zmian, szczególnie w kwestii kariery zawodowej. To idealny moment, by otworzyć się na nowe możliwości, które mogą zmienić Twoje życie. Zrób krok w stronę realizacji marzeń, ale pamiętaj, że każda zmiana wiąże się z pewnymi ryzykami. W sferze uczuciowej możesz poczuć potrzebę większej swobody, więc warto wprowadzić do swojego życia więcej przestrzeni na osobiste potrzeby.

PRZEPIS TYGODNIA

SERNIK Z TOFFI

Składniki:

Biskopt:

jaja 6 szt
cukier 1 szklanka
mąka pszenna ¾ szklanki
maka ziemniaczana ¾ szklanki
proszek do pieczenia 1 łyżeczka

Masa twarogowa:

twaróg homogenizowany 1 wiaderko
cukier waniliowy 2 opakowania
cukier puder 5 łyżek
śmietanka 36% 0,5 l
galaretka cytrynowa 1 szt
żelatyna 1 łyżka

Do dekoracji:

masa krówkowa
biała czekolada

Sposób wykonania

Żółtka oddzielić od białek. Do ubitych białek stopniowo dodawać cukier a następnie żółtka. Delikatnie mieszać dodając przesiane mąki i proszek do pieczenia. Wkładać do gorącego piekarnika i piec 30 minut w temp. 160-170 stopni C.

Śmietankę ubić i dodać do masy twarogowej. Wymieszać. 1 galaretkę rozpuścić z 1 łyżką żelatyny w 1 szklance gorącej wody. Jak zacznie tężeć dodać do masy.

Ostudzony biskopt przekroić na połowę, wyłożyć masę, przykryć drugą częścią biskoptu. Wierzch posmarować masą krówkową, posypać do dekoracji wiórkami białej czekolady.

Na zdjęciu uczniowie Szkoły Branżowej I Stopnia w zawodzie Cukiernik przy Zespole Szkół Nr 3 w Golubiu-Do-brzyniu.

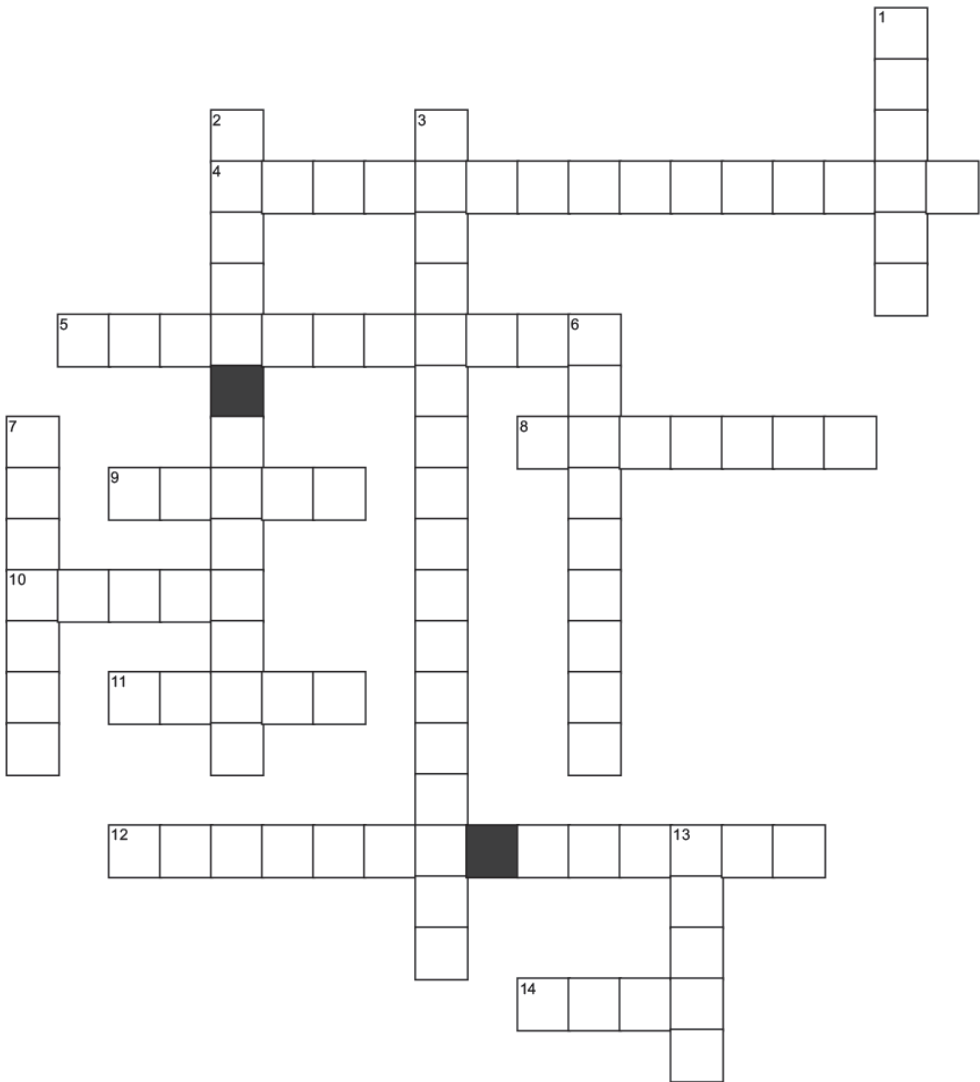
Smacznego!

SUDOKU

	6		5					
			2	3	6			1
					7	4		
				7			8	
			6		1		7	9
6							3	
					5			2
	5			1				7
				8	3			

7		1	8			9	5	
			7	4	9			
	8		1	2		6	7	
3							9	5
		8	4	5		7	1	
		5			7			
		7			8	5		9
8								
					1	4		

Krzyżówka Panoramiczna

Pytania

Horyzontalnie

- 4. Kto jest uważany za twórcę teorii względności?
- 5. Jak nazywa się proces, w którym rośliny wytwarzają swoje pożywienie za pomocą światła?
- 8. Jakie ciało niebieskie jest najbliższe Ziemi?
- 9. Jaki kraj jest znany z najdłuższego muru obronnego na świecie, który ma ponad 21 tysięcy kilometrów długości?
- 10. Jaka rzeka jest najdłuższa w Europie?
- 11. W jakim kraju miała miejsce rewolucja, która obaliła rząd carów w 1917 roku?
- 12. Kto zdobył najwięcej złotych medali w historii letnich igrzysk olimpijskich?
- 14. W jakim kraju znajduje się miasto Machu Picchu?

Wertykalnie

- 1. Z jakiego pierwiastka składają się diamenty?
- 2. Słynny obraz „Guernica” został namalowany przez...?
- 3. Który piłkarz jest rekordzistą pod względem liczby bramek strzelonych w Lidze Mistrzów UEFA?
- 6. W jakim kraju znajduje się Wielka Rafa Koralowa?
- 7. Główna rzeka przepływająca przez Paryż to...?
- 13. Jak nazywa się popularny system operacyjny stworzony przez Linusa Torvaldsa?

Kulinarne zwyczaje wielkanocne

TRADYCJE ▶ Już za kilka dni będziemy obchodzili Święta Wielkanocne. Co powinno się znaleźć na wielkanocnym stole?

W okresie każdych świąt, w tym wielkanocnych, na naszych stołach pojawia się wiele potraw. Te święta są trochę inne, gdyż potrawy, które znajdziemy na wielkanocnym stole, nie występują podczas innych świąt. Zaliczyć do nich należy rzeżuchę i jaja wielkanocne, zwane pisanekami oraz barszcz wielkanocny.

Rzeżucha

Pieprzycą siewną, bo taka jest właściwa nazwa tej niby potrawy jest bardzo bogata w witaminy, minerały niezbędne w naszym organizmie. W jej listkach możemy znaleźć niewielkie ilości białka, cukru i witaminy takie jak: K, C, A i B. Jej właściwości zdrowotne zostały już docenione w czasach starożytnych przez Persów i Rzymian. W medycynie ludowej rzeżuchę stosowano także na owrzodzenia, choroby jelit czy zwiększenie apetytu.

Jak ją przygotować?

Do jej wysiewu potrzebny jest nieduży talerzyk, woda, wata lub gaza i oczywiście nasiona rzeżuchy, które możemy kupić w każdym sklepie spożywczym lub ogrodniczym. Rzeżuchę najlepiej jest wysadzić kilka dni przed jej spożyciem. Przed wysiewem nasiona warto zamo-

czyć, zalewając je wodą z kranu. Po kilku godzinach pokryją się one galaretowatą wydzieliną i nasiona napęcznieją. Każdego dnia nasz talerzyk podlewamy wodą. Po dwóch dniach zacznie ona kwitnąć, a po 6 dniach pojawią się małe listki. Delikatnie listki ścinamy i dokładamy do naszych potraw. W ich miejsce pojawią się nowe listki i mamy znowu dodatek do naszych po-

traw.

Pisanki wielkanocne

Pisanki, bo tak się nazywają jaja wielkanocne, to główna ozdoba Wielkanocy. Co zrobić, aby zwykłe jaja stały się pisanekami? To nic trudnego, wystarczy je tylko odpowiednio pokolorować. Do kolorowania pisanek jest wiele sztucznych środków barwiących, ale my postaramy się przedstawić naturalne barw-

niki, które są wolne od środków chemicznych.

Nasze barwniki są w postaci wywarów, które musimy przygotować w odpowiednich proporcjach. Kolor żółty uzyskamy, gotując nasze jaja w wywarze, gdzie na 1 szklankę wody użyjemy 1 łyżkę sproszkowanej kurkumy. Kolor jasnorożowy uzyskamy, gdy użyjemy 1 szklankę startego surowego buraka i zalejemy

taką ilością wody, aby przykryć nasze jaja w garnku. Kolor fioletowy uzyskamy, wykorzystując mrożone jagody, a do koloru pomarańczowego użyjemy łuski z 5 cebul. Pozostały nam jeszcze kolor zielony i tu przyda się nam mrożony szpinak. Możemy także wykorzystać szatkowaną czerwoną kapustę. W tym przypadku otrzymamy kolor turkusowy.

Barszcz wielkanocny

Barszcz wielkanocny to jedno z popularniejszych dań zwłaszcza w rejonie wschodnim naszego kraju. Na najpopularniejszy barszcz potrzeba nam będzie boczku wędzonego, białej kiełbasy i oczywiście jajka oraz różnego rodzaju przyprawy. Zasady sporządzania barszczu są znane naszym gospodyniom domowym i w zależności od regionu kraju są używane różne jego składniki. Barszcz wielkanocny sporządzany z okazji tego święta jest jednak zawsze specyficzny i na pewno stawiany na stół tylko z okazji tego święta.

Czy to wszystkie potrawy na wielkanocnym stole? Na pewno nie, ich liczba zależy od inicjatywy naszej gospodyni.

(Szyw)

fot. ilustracyjne

Tradycje

Triduum Paschalne

Wielkanoc to najważniejsze święto w chrześcijańskim kalendarzu. Katolicy na całym świecie wspominają męczeńską śmierć Chrystusa na krzyżu oraz jego zmartwychwstanie.

W 2025 roku Wielkanoc przypada na niedzielę 20 kwietnia. Poprzedzi ją Wielki Tydzień, który rozpoczął się w niedzielę 13 kwietnia (Niedziela Palmo-

wa). Triduum Paschalne 2025 rozpocznie się wieczorem, w czwartek 17 kwietnia.

Ostatni tydzień przed świętami to jeden z najważniejszych

tygodni dla wiary katolickiej. Wierni wspominają tu najważniejsze wydarzenia, a okres ten nazywany jest Wielkim Tygodniem. W tym tygodniu najważ-

niejsze dni to Wielki Czwartek, Wielki Piątek, Wielka Sobota i Niedziela Zmartwychwstania, czyli Triduum Paschalne.

Wielkim Tydzień rozpoczyna się w Niedzielę Palmową. Ten dzień symbolizuje wjazd Chrystusa do Jerozolimy. W tym dniu wierni udają się do kościoła w celu poświęcenia tzw. palmek. W dawnych czasach używano gałązek wierzby, a niedziela była nazywana „wierzbową”. Poświęconą palmę często wieszano za obrazem lub nad drzwiami i miała ona chronić nasze budynki przed burzami.

Pierwszy dzień Triduum Paschalnego to Wielki Czwartek. Z ołtarza w kościele znikają wszelkie przedmioty, a dzwony milkną aż do czasu zmartwychwstania Chrystusa. Wiernych do kościoła wzywają tzw. drewniane kołatki. Na mszy księża obmywają stopy dwunastu mężczyznom na znak ostatniej wieczerzy Chrystusa z apostołami.

Wielki Piątek to drogi krzyżowy, podczas których składane jest ciało Chrystusa do grobu. To ścisły post, gdzie nie wolno spożywać żadnych pokarmów. Wielka Sobota to natomiast

czas święcenia pokarmów, ale nie tylko. Święcony jest również ogień, woda i ciernie. Najważniejsza jest jednak tzw. święconka w koszyczku, czyli zestaw pokarmów przygotowanych na święta, z których każdy jest symbolem.

Niedziela Wielkanocna to punkt kulminacyjny świąt. Rozpoczyna się praktycznie już w sobotę po zmierzchu. Odprawiana jest Wigilia Paschalna, podczas której zapala się paschał - świecę paschalną, jako symbol zmartwychwstania Chrystusa. Jest to również ostatni dzień Triduum Paschalnego liczonego od wieczora Wielkiego Czwartku do wieczornych nieszporów w niedzielę. Świętowanie Wielkanocy rozciąga się na osiem dni, a więc na okres wielkanocny trwający 50 dni. Kończy się niedzielą Zesłania Ducha Świętego. Księża w tym okresie odprawiają msze święte ubrani w białe szaty.

W Niedzielę Wielkanocną udajemy się na poranną mszę rezurekcyjną. Niedziela Wielkanocna to przedłużenie radości ze zmartwychwstania Jezusa Chrystusa.

(Szyw)

fot. ilustracyjne

DOBRCZE TO WIEDZIEĆ

Reforma rynku pracy na ostatniej prostej

Kompleksowa reforma rynku pracy w Polsce staje się faktem. Prezydent podpisał ustawy o rynku pracy i służbach zatrudnienia oraz o warunkach dopuszczalności powierzania pracy cudzoziemcom na terytorium RP. Przepisy powstały w Ministerstwie Pracy. Już wkrótce polskie prawo dogoni rynek pracy i będzie przystawać do realiów oraz wyzwań XXI wieku. Będzie także odpowiadać na realne potrzeby i oczekiwania wszystkich zainteresowanych – zarówno poszukujących zatrudnienia, jak i pracodawców. Polaków i cudzoziemców. Szukających kadr przedsiębiorców. Prezydent Andrzej Duda 11 kwietnia 2025 r. podpisał ustawy o rynku pracy i służbach zatrudnienia oraz o warunkach dopuszczalności powierzania pracy cudzoziemcom na terytorium RP. Projekty obu ustaw powstały w Ministerstwie Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej. Ustawy stanowią realizację kamieni milowych zapisanych w Krajowym Planie Odbudowy.

Ustawa o rynku pracy i służbach zatrudnienia

Dotychczas znaczącym utrudnieniem dla szukających pracy była konieczność rejestracji w urzędzie właściwym ze względu na adres zameldowania, a nie faktycznego zamieszkania. Ustawa o rynku pracy i służbach zatrudnienia to zmienia. Likwiduje też ograniczenia wiekowe w dostępie do różnych instrumentów rynku pracy, m.in. do bonu na zasiedlenie. Co więcej, niezależnie od okresu uprawniającego do zasiłku dla bezrobotnych będzie on wypłacany w pełnej wysokości. Nowe przepisy zakładają również wdrożenie nowego systemu teleinformatycznego umożliwiającego uzyskiwanie pomocy online, a także zapewnienie lepszego dostępu do dobrej jakości ofert pracy.

Co jeszcze?

Wprowadzenie możliwości dofinansowania zatrudnienia emeryta; umożliwienie rejestracji w urzędach pracy rolnikom; objęcie priorytetową pomocą bezrobotnych z rodzin wielodzietnych oraz osób samotnie wychowujących dzieci; zwiększenie efektywności i dostępności Krajowego Funduszu Szkoleniowego; wprowadzenie pożyczki edukacyjnej w wysokości do 400 proc. przeciętnego wynagrodzenia; Ustawa o warunkach dopuszczalności powierzania pracy cudzoziemcom na terytorium RP.

Najważniejsi polscy pracownicy

Ustawa w pierwszej kolejności zabezpiecza polskich pracowników, by nie musieli obawiać się nieuczciwej konkurencji czy utraty pracy. Chroni także cudzoziemców przed nadużyciami i naruszeniami prawa. Przedsiębiorcom mierzącym się z niedoborami pracowników zapewnia przejrzyste i przyjazne przepisy. Jednym z najważniejszych założeń ustawy o warunkach dopuszczalności powierzania pracy cudzoziemcom na terytorium RP jest przeciwdziałanie wyłudzeniom zezwoleń na pracę w celu wjazdu na terytorium strefy Schengen. Cel ten będzie realizowany m.in. poprzez wprowadzenie nowych funkcjonalności w systemach informatycznych, zwiększenie roli publicznych służb zatrudnienia w procesie wydawania zezwoleń, a także lepsze połączenie systemów informatycznych różnych instytucji.

Określą listę zawodów

Co więcej, ustawa daje starostom możliwość określenia listy zawodów i rodzajów pracy, w których nie będą wydawane zezwolenia na pracę cudzoziemcom zamierzającym podjąć zatrudnienie na terenie danego powiatu. Będzie to możliwe np. w sytuacji zwolnień grupowym lub likwidacji dużego zakładu pracy na terytorium danego powiatu. Nowy mechanizm zastąpi nieefektywną i uciążliwą dla pracodawców procedurę tzw. testu rynku pracy.

▶ 17 kwietnia 1961 – Nieudana inwazja w Zatoce Świń na Kubie, która miała na celu obalenie rządu Fidela Castro. 1975 – Upadek Phnom Penh, stolicy Kambodży, po czym komuniści z Czerwonych Khmerów przejęli władzę. 1994 – Rozpoczęcie ofensywy wojskowej Rwandy, która doprowadziła do jednego z najtragiczniejszych ludobójstw w historii. ▶ 18 kwietnia 1775 – Początek wojny o niepodległość Stanów Zjednoczonych; bitwa pod Lexington i Concord. 1943 – Rozpoczęcie powstania w warszawskim getcie przeciwko niemieckim okupantom. 1983 – Atak na ambasadę USA w Bejrucie, który zakończył się śmiercią 63 osób. ▶ 19 kwietnia 1775 – Bitwa pod Lexington i Concord – pierwszy militarny konflikt wojny o niepodległość USA. 1943 – Początek powstania w warszawskim getcie, walki z niemieckimi okupantami. 1999 – W wyniku katastrofy lotniczej w Nowym Jorku zginęło 256 osób. ▶ 20 kwietnia 1889 – Urodziny Adolfa Hitlera, przywódcy III Rzeszy Niemieckiej. 1999 – Masakra w Columbine High School w Kolorado, USA, gdzie dwóch uczniów zamordowało 13 osób. 2010 – Katastrofa platformy wiertniczej Deepwater Horizon w Zatoce Meksykańskiej, wyciek ropy do morza. ▶ 21 kwietnia 753 p.n.e. – Według legendy, założenie Rzymu przez Romulusa i Remusa. 1989 – Zakończenie obrad okrągłego stołu w Polsce, początek procesu transformacji ustrojowej. 1994 – Śmierć prezydenta Rwandy, Juvénala Habyarimany, która stała się pretekstem do ludobójstwa. ▶ 22 kwietnia 1970 – Obchody pierwszego Dnia Ziemi, mające na celu zwiększenie świadomości ekologicznej. 1994 – Rozpoczęcie wyborów prezydenckich w Rwandzie, które miały miejsce w czasie ludobójstwa. 2015 – Pożar w Hiroszynie, wybucha jeden z największych pożarów w Japonii. ▶ 23 kwietnia 1564 – Urodziny Williama Shakespeare’a, angielskiego dramaturga i poety. 1991 – Zakończenie wojny iracko-kurdyjskiej, w wyniku której zginęły tysiące Kurdów. 2005 – Benedykt XVI zostaje wybranym papieżem po śmierci Jana Pawła II. Źródło: wikipedia.org	▶ 24 kwietnia 1915 – Rozpoczęcie ludobójstwa Ormian przez Imperium Osmańskie. 1967 – Pierwsza podróż kosmiczna człowieka w programie Sojuz – załoga Sojuza 10 lądowała na Księżycu. 1990 – Pierwsze wolne wybory w Polsce po upadku komunizmu. ▶ 25 kwietnia 1915 – Bitwa pod Gallipoli podczas I wojny światowej, rozpoczęcie kampanii antytureckiej. 1967 – Zakończenie wojny o niepodległość Angolii. 2005 – Zakończenie operacji wojskowej w Iraku przez USA. ▶ 26 kwietnia 1986 – Katastrofa w elektrowni jądrowej w Czarnobylu na Ukrainie, jedna z najgorszych katastrof nuklearnych w historii. 1994 – Rozpoczęcie wyborów prezydenckich w Rwandzie, które odbyły się w czasie ludobójstwa. 2002 – Pożar w teatrze Narodowym w Warszawie, który zniszczył jeden z najstarszych obiektów w Polsce. ▶ 27 kwietnia 1964 – Zawarcie Układu o Współpracy z Indiami, który otworzył Indie na rozwój gospodarczy. 1975 – Dzień Wypędzenia Żydów w Polsce, upamiętnienie wydarzeń z 1945 roku. 2009 – Atak hakerski na sieci komputerowe w Stanach Zjednoczonych. ▶ 28 kwietnia 1912 – Katastrofa statku Titanic, który zatonął po zderzeniu z górą lodową. 1936 – Powstanie Rządu Tymczasowego w Polsce. 1969 – Powstanie Państwowej Inspekcji Transportu w Polsce. ▶ 29 kwietnia 1863 – Pierwsza bitwa z Prusami w czasie Wiosny Ludów. 1940 – Wybuch strajków generalnych w Polsce. 1994 – Zakończenie zmiany w systemie politycznym i gospodarczym w Polsce. ▶ 30 kwietnia 1945 – Śmierć Adolfa Hitlera w Berlinie. 1963 – Zakończenie operacji wojskowej w Iraku przez USA. 2010 – Powódź w Polskiej regionach. Źródło: wikipedia.org
--	--

Recyklingowe „przydasie” na wystawie

WĄBRZEŃNO ▶ Roboty, zwierzęta oraz inne przedmioty wykonane z materiałów podlegających recyklingowi znalazły się na wystawie podsumowującej wojewódzki konkurs ekologiczny „Ekodzieła”, zorganizowany przez Wąbrzeski Dom Kultury

Zadanie zostało dofinansowane ze środków Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Toruniu. We wtorek 8 kwietnia w Wąbrzeskim Domu Kultury odbyło się uroczyste otwarcie wystawy, połączone z wręczeniem nagród zwycięzcom.

Jak informują organizatorzy, w tegorocznej edycji udział wzięło niemal 100 przedszkolaków oraz uczniów szkół podstawowych. Autorzy prac wykorzystywali materiały, które ktoś bez plastycznej wyobraźni mógłby uznać za całkowicie niepotrzebne. Jednak dzięki utalentowanemu dzieciakom plastikowe nakrętki, papier oraz baterie itp. materiały przeznaczone do wyrzucenia zyskały „drugie życie”.

Uczestnicy konkursu podkreślali, że przygotowanie z recyklingu zabawek oraz przedmiotów codziennego użytku to nie tylko świetna rodzinna zabawa, ale również nauka szacunku dla środowiska. – Ekokonkursy uczą młode osoby, jak ważna jest segregacja odpadów, oszczędzanie wody, ener-

gii oraz surowców – mówi Dorota Otremba z działu animacji kultury WDK. – Najmłodszy artyści wykazali się nie tylko świadomością w dziedzinie ekologii, ale także dużą kreatywnością i pomysłowością – dodaje.

Nagrody otrzymali: KAT. PRZEDSZKOLA

I m. – Aleksander Witkowski, Przedszkole Samorządowe w Jabłonie Pomorskim

II m. – Marta Baran, Przedszkole w Książkach

III m. – Mikołaj Banaszek, Szkoła Podstawowa w Ryńsku

Wyróżnienia:

1. Patryk Miszałowski, Przedszkole w Kowalewie Pomorskim

2. Alicja Stanisławska, Przedszkole Miejskie Bajka w Wąbrzeźnie

3. Zuzanna Stankiewicz, Przedszkole w Płużnicy

4. Antonina Ziobro, Przedszkole Samorządowe w Jabłonie Pomorskim

KAT. SZKOŁY PODSTAWOWE

I m. – Weronika Zacharek, Szkoła Podstawowa w Wielkich Radowiskach

II m. – Bartłomiej Słoma, Specjalny Ośrodek Szkolno Wychowawczy w Wroniu

III m. – Magdalena Macikowska, Szkoła Podstawowa i Przedszkole w Książkach

Wyróżnienia:

1. Matylda Rarus, Szkoła Podstawowa nr 2 w Wąbrzeźnie

2. Agata Stefańska, Szkoła Podstawowa w Myśliwcu

3. Zuzanna Chmielewicz, Szkoła Podstawowa w Kowalewie Pomorskim

4. Kuba Melerski, Zespół Placówek Edukacyjno-Rehabilitacyjnych w Grudziądzu,

(oprac. krzan)
fot. (WDK)

OGŁOSZENIE

OGŁOSZENIE

Wąbrzeźno, dnia 17 kwietnia 2025 r.

o wyłożeniu do publicznego wglądu projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy Ryńsk dla terenów położonych w Trzcinie

Na podstawie art. 17 pkt. 9 i 11 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz.U. z 2024 r. poz. 1130 z późn.zm.), art. 67 ust. 3 pkt 1 i 2 i ust. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2023 r. o zmianie ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2023 r. poz. 1688 z późn.zm.) i art. 39 ust. 1 pkt 2, 3, 4, 5 oraz art. 40 i 41 w związku z art. 46 pkt 1 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. z 2024 r. poz. 1112 z późn.zm.) oraz uchwały Rady Gminy Ryńsk nr XXXI/282/2021 z dnia 14 czerwca 2021 r. zawiadamiam o wyłożeniu do publicznego wglądu projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy Ryńsk dla terenów położonych w Trzcinie wraz z prognozą oddziaływania na środowisko w dniach od 29.04.2025 r. do 02.06.2025 r. w siedzibie Urzędu Gminy Ryńsk, ul. Mickiewicza 21, 87-200 Wąbrzeźno w godzinach od 800 do 1400.

Dyskusja publiczna nad przyjętymi w projekcie planu miejscowego rozwiązaniami odbędzie się w dniu 30.05.2025 r. w siedzibie Urzędu Gminy Ryńsk o godzinie 10:00.

Zgodnie z art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz.U. z 2024 r. poz. 1130 z późn.zm.), art. 67 ust. 3 pkt 1 i 2 i ust. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2023 r. o zmianie ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2023 r. poz. 1688 z późn.zm.), każdy kto kwestionuje ustalenia przyjęte w projekcie planu miejscowego, może wnieść uwagi.

Uwagi należy składać na piśmie do Wójty Gminy Ryńsk z podaniem imienia i nazwiska lub nazwy jednostki organizacyjnej i adresu, oznaczenia nieruchomości, której uwaga dotyczy, w nieprzekraczalnym terminie do dnia 18.06.2025 r.

Zgodnie z art. 8c ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym uwagi mogą być wnoszone w formie papierowej lub elektronicznej, w tym za pomocą środków komunikacji elektronicznej, w szczególności poczty elektronicznej lub formularzy zamieszczonych przez organ sporządzający projekt w Biuletynie Informacji Publicznej.

Z projektem miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego wraz z prognozą oddziaływania na środowisko można zapoznać się również na stronie internetowej (BIP) <https://bip.gminarynsk.pl/8/strona-glowna-bip.html> w zakładce Plany miejscowe (Plany miejscowe 2025).

Administratorem danych osobowych jest Wójt Gminy Ryńsk. Klauzulę informacyjną RODO zamieszczono na stronie <https://gminarynsk.pl/index.php/ochrona-danych-osobowych/klauzula-informacyjna-planowanie-i-zagospodarowanie-przestrzenne> oraz w siedzibie Urzędu Gminy Ryńsk, ul. Mickiewicza 21, 87-200 Wąbrzeźno

Wójt Gminy Ryńsk
(-) Władysław Łukasik

Bez kalkulatora

CIEKAWOSTKA ▶ W historii ludzkości zdarzały się jednostki wybitne, które potrafiły błyskawicznie rozwiązywać trudne problemy matematyczne. Ludzkość okrzykiwała ich „ludzkimi komputerami”. Oto sylwetki dwojga z nich

Devi - mieszkanka Indii z niesamowitymi zdolnościami obliczeniowymi

Leonard Euler był Szwajcarem urodzonym na początku XVIII wieku. Jego ojciec był pastorem. Od dziecięcych lat Leonard zdradzał zainteresowanie matematyką, co odziedziczył po swoim ojcu. W wieku 8 latostał wysłany do swojej babci, by móc uczyć się w szkole. Musiał być zdolny, bo mając 13 lat, był już studentem. Jego profesor przekonał ojca Leonarda, by ten nie wybierał kariery pastora, a matematyka. Później przyszedł kolejne studia, m.in. filozoficzne oraz fizyczne.

W 1727 roku Euler zdobył posadę w akademii nauk w Sankt Petersburgu. Szybko nauczył się języka rosyjskiego i za domowił, praktykując nawet

jako medyk w rosyjskiej flocie. W 1741 roku został podkupiony przez króla Prus, który tworzył silny ośrodek matematyczny w Berlinie. Zaczął ślepnąć, co utrudniało mu pracę naukową. Dlaczego współcześni mu uważali go za ewenement? Euler potrafił recytować Eneidę Wergiliusza z pamięci od początku do końca i od końca do początku, i to po łacinie. Eneida liczy sobie ok. 300 stron. Potrafił podawać wyniki bardzo skomplikowanych działań matematycznych, dokonując obliczeń błyskawicznie w swojej głowie. Rozwiązał także bardzo trudną zagadkę, nazywaną zagadnieniem siedmiu mostów królewieckich.

Przez Królewiec przepływała rzeka Pregola, w której rozdleniach znajdują się dwie wyspy. Ponad rzeką przerzucono siedem mostów, z których jeden łączył obie wyspy, a pozostałe mosty łączyły wyspy z brzegami rzeki. Problem, którym zainteresował się Euler, był następujący: czy można przejść kolejno przez wszystkie mosty tak, żeby każdy przekroczyć raz i tylko raz. Wcześniej zagadkę tę próbowały rozwiązać tłumy matematyków. Euler był pracoholikiem i potrafił publikować jedną rozprawę matematyczną na tydzień.

Na drugim biegunie ludzkich komputerów możemy umieścić Hinduskę Shakuntalę Devi. Urodziła się w 1929 roku i w 1982 roku pobiła rekord Guinnessa w mnożeniu. Udało jej się poprawnie pomnożyć w głowie $7,686,369,774,870 \times 2,465,099,745,779$. Obie liczby miały po 13 cyfr, a Devi wynik podała po 28 sekundach. Trzy lata wcześniej pobiła ówczesny superkomputer. Podała odpowiedź w 50 sekund, a komputer potrzebował na obliczenia aż 62 sekundy. Devi nie była osobą wykształconą. Szybkie liczenie służyło jej do zarabiania pieniędzy podczas specjalnych pokazów. W przeciwieństwie do Eulera nieco zmarnowała swój talent. Zmarła w wieku 83 lat, wcześniej próbując bezskutecznie wejść do świata polityki.

(pw)

XIX wiek

Spirytusowa gorączka

W latach 70 XIX wieku większość ludzi mieszkających w pasie wzdłuż Drwęcy zaczęła trudnić się przemysłem. Nie brakowało także zorganizowanej przestępczości.

Czasopismo Nowiny z 1878 roku opisywało to jak wyglądało pogranicze w tamtym czasie.

„Stan gospodarstw naszych przygranicznych jest zaiste godnym politowania, a to z powodu rzucenia się tam całej prawie ludności rolniczej na drogę przemysłniczego demoralizującego nasz lud do najwyższego stopnia.”

W tamtym czasie najbardziej chodliwym towarem

przemysłu był spiryтус. Alkohol kupowano po pruskiej stronie granicy, w Golubiu. Następnie odstawiano go po rosyjskiej stronie Żydom, którzy trudnili się jego rozprawadaniem dalej, np. w Warszawie. W gospodarstwach po pruskiej stronie brakowało także siły roboczej. Nikt nie chciał pracować w polu, gdy alternatywą były wyższe zarobki przemysłnicze.

Obok przemysłu rozwijało

się rozbójnictwo. W 1878 roku na drodze nieopodal Sitna (wieś ok. 7 km od Dobrzynia nad Drwęcą) nieznani rozbójnicy postrzelili Jana Krauze, który wracał do Golubia z Lipna. Został obrabowany i postrzelony. Zdołał doczołgać się do zabudowań chłopskich i tak ocalał. W tamtym czasie podróżowanie samotnie trasą ku granicy było niezwykle ryzykowne.

(pw)

XIX wiek

Seria przeszukań

Natalis Sulerzyski to jedna z najbardziej honorowych postaci historii XIX wieku w naszych okolicach. Był dziedzicem Piątkowa, ziemianinem i gorącym patriotą. W 1863 roku postanowił pomóc powstańcom styczniowym. Spotkała go za to kara ze strony Prusaków. Został aresztowany latem 1863 roku, a w grudniu w majątku odbyła się szczegółowa rewizja.

25 grudnia 1863 roku o godzinie 8 rano do Piątkowa przybyła para żandarmów z Brodnicy. Kilkanaście minut później na miejsce przybył 40-osobowy oddział ułanów pruskich z Wąbrzeźna. Żołnierze obstawili całe podwórze dworu. Wkrótce do Piątkowa przemaszerował 80-osobowy oddział piechoty. Rozpoczęła się rewizja dworu. Prusacy spodziewali się znaleźć broń lub korespondencję i dokumenty. W czasie rewizji żołnierze nie wypuszczali z dworu służby. Wojsko uniemożliwiło nawet udanie się na mszę do kościoła innym mieszkańcom wsi. Efektem przeszukania było aresztowanie dwóch gości Sulerzyskiego oraz dwóch robotników rolnych – owczarzy.

W czasie przeszukania Natalis Sulerzyski przebywał już kilka miesięcy w berlińskim więzieniu. 27 grudnia żandarm z Golubia aresztował syna Natalisa - Wacława oraz rachmistrza majątku z Pułkowa - Aleksandrowicza. Obu panów przewieziono do Pluskowej, gdzie przebywał z wizytą starosta (landrat) brodnicki. Po krótkiej rozmowie zostali także odesłani do Berlina. Kolejna rewizja odbyła się w sylwestrową noc 1863 roku, gdy w majątku zjawili się kilkunastu żołnierzy. Po kilku godzinach odmaszerowali. Sulerzyski został skazany na półtora roku więzienia, ale zamiast tam trafił do Krakowa i uniknął kary.

(pw)

XIX wiek

Kary małe i duże

Przez cały XIX wiek władze rosyjskie bardzo pilnowały polskich księży, którzy nie byli im przychylni. Dziś nieco więcej o kilku mniej znanych kapłanach, których skazano za mniej lub bardziej znaczące przewiny.

Franciszek Chrapkiewicz nie był rodowitym mieszkańcem ziem dobrzyńskich. Pochodził z Wielkopolski. Zaczynał naukę w szkołach świeckich. Ukończył m. in. gimnazjum w Grudziądzu w 1828 roku. W tym samym roku wraz z całą rodziną przeniósł się do lipnowskiego, gdzie uczęszczał do szkoły ojców Bernardynów w Skępem. 20 września 1833 roku wstąpił do seminarium w Płocku. Był wikariuszem w wielu parafiach, m. in. w Mokowie. 1 grudnia 1863 roku został proboszczem we wsi Sumin. Powodem był udział w powstaniu styczniowym. Wraz z innymi aresztowanymi trafił w głąb Rosji do miasta Chołmogoro w guberni archangielskiej. Przebywał tam do 1869 roku. Po tym czasie mógł powrócić do guberni Płockiej.

Władze rosyjskie karały za poważne przewinienia, ale także za drobnostki. Na przykład w 1887 roku ks. Franciszek Jarnicki został ukarany grzywną za to, że udzielając spowiedzi uczniom seminarium nauczycielskiego w Skępem, nie przystawiał na świadectwie spowiedzi pieczęci i podpisywał się po polsku.

Inny ksiądz ze Skępego Ferdynand Kroczewski 28 sierpnia 1868 roku podczas kazania „złe usposobił do rządu pielgrzymów”. Skazano go za to na 25 rubli grzywny. Za podburzające słowa w trakcie kazania aresztowano także ks. Józefa Moderskiego w Skępem. Ks. Józef Nizwantowski z parafii Zaduszynki Wielkie i Czarne został aresztowany i odstawiony do aresztu za mówienie podczas kazania „wielu dwuznacznych myśli i domyslników”. Efektem było 100 rubli grzywny.

Prawdziwym „hardkorem” był proboszcz Józef Orłowski, który podczas kazania w 1906 roku namawiał do tego, by ludzie ze wsi nie współpracowali z rządem, bili policję i żandarmerię, uwolnili Polskę od Rosjan i rosyjskiego języka. Następnie miał zwracać się do nauczycieli, by uczyli tylko po polsku, a do uczniów by podarli rosyjskie książki. Na koniec wskazując na portret cara, miał dodać: „nie słuchajcie tego kacapa”. Proboszcz skończył na zesłaniu w małym probostwie w okolicach Ciechanowa.

(pw)

Historia Zbrodni Katyńskiej

XX WIEK ✦ Dokładnie 13 kwietnia 1943 roku świat obiegła informacja o odkryciu w Katyniu grobów polskich oficerów zamordowanych przez NKWD. Inną ważną datą jest 5 marca 1940 roku kiedy to Ławrientij Beria – Ludowy Komisarz Spraw Wewnętrznych ZSRR stwierdził, że polskich oficerów należy rozstrzelać. Masowych mordów dokonano w pierwszych dniach kwietnia 1940 roku. 70 lat później, 10 kwietnia 2010 roku w katastrofie lotniczej pod Smoleńskiem zginęli – prezydent RP Lech Kaczyński z małżonką Marią, ostatni prezydent RP na uchodźstwie Ryszard Kaczorowski oraz 93 osoby

W wyniku klęski we wrześniu 1939 roku część polskich oficerów znalazła się na Kresach Wschodnich. Trafili oni do sowieckich obozów. Praktycznie wszystkich żołnierzy, około 15 tysięcy, skupiono w trzech obozach specjalnych: kozielskim, ostaszkowskim i starobielskim. 5 marca 1940 roku Ławrientij Beria – Ludowy Komisarz Spraw Wewnętrznych ZSRR skierował do Józefa Stalina notatkę, w której stwierdził, że polscy jeńcy wojenni oraz więźniowie w więzieniach zachodniej Białorusi i Ukrainy stanowią „zdeklarowanych i nierokujących nadziei poprawy wrogów władzy radzieckiej”. Ponadto uznał, że należy ich rozstrzelać. Zbrodni dokonano w pierwszych dniach kwietnia 1940 roku.

Istnieje kilka motywów podjęcia takiej decyzji. Wyszukiwane są przypuszczenia o zemście, w tym osobistej Stalina, za porażkę w wojnie 1920 roku. Według innych opinii powodem była chęć pozbawienia narodu polskiego warstwy przywódczej, elity intelektualnej, której przedstawicielami byli zamordowani oficerowie, w części rezerwy. Oficerowie, policjanci i więźniowie zostali zamordowani w kilku miejscach. Były to lasy w okolicach: Katynia, Charkowa, Tweru (Miednoje) i Kijowa oraz Mińska.

W Katyniu wymordowano 4410 jeńców z obozu kozielskiego, przy czym prawdopodobnie część skazanych zabito w Smoleńsku, w siedzibie obwodowego NKWD. Konwoje z obozu w grupach od 50 do 344 osób były organizowane od 3 kwietnia do 12 maja. Zamordowani zostali pochowani na miejscu, w ośmiu zbiorowych mogiłach. Wśród ofiar zbrodni znaleźli się kontradmirał Xawery Czernicki oraz generałowie Bronisław Bohatyrewicz, Henryk Minkiewicz i Mieczysław Smorawiński, a także jedyna kobieta – ppor. Janina Lewandowska.

W Charkowie zginęło 3739 jeńców z obozu starobielskiego. Konwoje z obozu były organizowane od 5 kwietnia do 12 maja. Zamordowani, w tym generałowie Leon Billewicz, Stanisław Haller, Aleksander Kowalewski, Kazimierz Orlik-Łukoski, Kon-

stanty Plisowski, Franciszek Sikorski, Leonard Skierski i Piotr Skuratowicz zostali pochowani w zbiorowych mogiłach pod Charkowem, w VI rejonie strefy leśno-parkowej, 1,5 km od wioski Piatichatki.

W Twerze wymordowano 6314 jeńców z obozu ostaszkowskiego. Konwoje z obozu były organizowane od 4 kwietnia do 16 maja. Ofiary mordu zostały pochowane pod Kalininem, w miejscowości Miednoje, w ponad 20 zbiorowych mogiłach. Masowy mord ominął jedynie 395 jeńców wywiezionych z trzech obozów specjalnych do obozu juchnowskiego, a potem do gniazowickiego.

Miejsce masowych grobów w Katyniu zostało odkryte przez polskich robotników przymusowych latem 1942 roku, na podstawie informacji miejscowej ludności rosyjskiej. Dokonali oni poszukiwań i po odkopaniu dwóch zwłok w polskim mundurze powiadomili władze niemieckie, które początkowo nie wykazały zainteresowania, ale powróciły do sprawy pod koniec zimy 1942/1943 roku. Prace eks-humacyjne Niemcy rozpoczęli 18 lutego i do 13 kwietnia 1943 roku, wydobyli ponad 400 ciał. W dniu tym radio berlińskie podało komunikat o odnalezieniu w lesie katyńskim zwłok 12 000 polskich oficerów.

Mimo ujawnienia tej zbrodni przez ponad pół wieku w PRL twierdzono, że zbrodni dokonali Niemcy w 1941 roku. Dopiero po 1989 roku w Polsce można było oficjalnie mówić, że dokonali tego Rosjanie. 13 kwietnia 1990 roku podczas wizyty prezydenta RP Wojciecha Jaruzelskiego w Moskwie Michaił Gorbaczow przekazał pochodzące z radzieckich archiwów dokumenty dotyczące zbrodni katyńskiej, po raz pierwszy oficjalnie przyznając, że zbrodni dokonało NKWD. 14 października 1992 roku na polecenie prezydenta Borysa Jelcyna naczelny archiwista państwowy Rosji Rudolf Pichoja przekazał prezydentowi Lechowi Wałęsie uwierzytelnione kopie kolejnych dokumentów.

Pamięć w Golubiu-Dobrzyniu

W kolejnych latach odbywały się rocznice upamiętniające ofiary zbrodni katyńskiej. Także w Golubiu-Dobrzyniu pamiętano o oficerach pochodzących z regionu, którzy zginęli w ZSRR w 1940 roku. O pamięć o naszych rodakach dbał między innymi świętej pamięci Miroslaw Gassen-Piekarski, który na początku lat 90-tych XX wieku przywiozł z Katynia ziemię z miejsca eksterminacji polskich oficerów i umieścił w specjalnej urnie przy figurze Matki Boskiej w Golubiu-Dobrzyniu. W parku przy urzędzie miasta znajduje się również pamiątkowy Dąb Katyński, posadzony z inicjatywy władz powiatu 14 kwietnia 2010 roku z okazji 70. rocznicy Zbrodni Katyńskiej.

Również z inicjatywy Miroslawa Gassen-Piekarskiego w 1999 roku na dobrzyńskim kościele została odsłonięta pamiątkowa tablica poświęcona ofiarom Zbrodni Katyńskiej z terenu powiatu golubsko-dobrzyńskiego. Znalazły się na niej następujące nazwiska:

– Zygmunt Kierkowski z Ruża – urodził się 6 czerwca 1896 roku. Z wykształcenia był nauczycielem. Walczył bohatero w wojnie polsko-bolszewickiej w 1920 roku. Uzyskał wówczas stopień oficerski. Po wojnie otrzymał przydział mobilizacyjny do 82. pułku piechoty. Był osadnikiem wojskowym na Polesiu. Otrzymał kilka medali: Medal Niepodległości, Medal Dziesięciolecia, Brązowy Medal za Długoletnią Służbę. Był kierownikiem szkoły w Horodcu koło Kobrynia. Został wzięty do niewoli sowieckiej w kampanii wrześniowej w 1939 roku. Trafił do obozu Starobielsku. Zginął w Piatichatkach koło Charkowa.

– Stefan Dąbrowski ze Świętosławia – urodził się 17 sierpnia 1892 roku w Iłży. Ukończył Szkołę Mierniczą w Łucku i pracował następnie jako geodeta. Podjął dalszą naukę na Politechnice Warszawskiej, jednak studia przerwała wojna w 1920 roku. Za godną postawę i męstwo w walce został odznaczony Krzyżem Walecznych. Osiedlił się w Świętosławiu. Był geodetą w powiecie brodnickim, rypińskim i lipnowskim. W wyniku klęski kam-

panii wrześniowej znalazł się w niewoli sowieckiej. Osadzano go w Starobielsku. Zginął w Piatichatkach.

– Stanisław Dejewski z Dobrzynia nad Drwęcą – urodził się 12 stycznia 1910 roku w Dobrzyniu nad Drwęcą. Był synem Ignacego i Marianny z Ossowskich. Z wykształcenia był nauczycielem. Był również absolwentem Oficerskiej Szkoły Kawalerii w Grudziądzu. Podczas kampanii wrześniowej w 1939 roku brał udział w obronie rejonu Lwowa. Był dowódcą plutonu w 1. Pułku Szwoleżerów. Dostał się do sowieckiej niewoli. Został następnie osadzony w obozie w Kozielsku. Zginął w Katyniu.

– Józef Chodkowski z Działynia – urodził się 14 marca 1904 roku w Działyniu. Był synem Aleksandra i Anny z Czarnieckich. W 1924 roku ukończył Państwowe Gimnazjum im. Traugutta w Lipnie. Sześć lat później wraz z żoną osiedlił się w Chełmicy Dużej, gdzie prowadził gospodarstwo rolne. W 1934 roku otrzymał stopień podporucznika i przydzielony został do 14. Pułku Piechoty we Włocławku. Został zmobilizowany w 1939 roku. Jego oddział dostał się do niewoli sowieckiej. Józef Chodkowski trafił do obozu w Kozielsku. Stamtąd wysłał tylko jeden list do córki. Gdy w 1943 roku odkryto masowe groby, przy jego ciele znaleziono świadectwo ukończenia gimnazjum, list oraz Krzyż Zasługi.

– Edward Moszczyński z Węgierska – urodził się 11 sierpnia 1899 roku w Lipnie. Mieszkał z rodzicami w Węgiersku. Był absolwentem wydziału prawa Uniwersytetu Jagiellońskiego. Przed wojną pracował w sądzie we Włocławku. W czasie kampanii wrześniowej znalazł się w niewoli sowieckiej. Następnie został osadzony w obozie w Kozielsku. Przy jego zwłokach znaleziono medalik, fotografię i korespondencję od żony wysłaną z Golubia. Zamordowany został w Katyniu.

– Henryk Skoniecki z Zaręby – urodził się 28 kwietnia 1911 roku. W okresie międzywojennym został nauczycielem – ukończył Seminarium Nauczycielskie w Wymyślinie (1930).

Uczył w szkole w Hallerowie. Ukończył dywizyjny kurs podchorążych rezerwy i odbył służbę wojskową w 44. Pułku Piechoty. Zmobilizowany w 1939 roku. Dostał się do niewoli sowieckiej. Trafił do obozu Kozielsku. Zginął w Katyniu.

Katastrofa w 2010 roku

Obchody 70. rocznicy zbrodni odbyły się w 2010 roku w wielu miastach i miejscowościach Polski oraz poza jej granicami, z centralnymi uroczystościami w Warszawie w dniu 13 kwietnia 2010 roku. 7 kwietnia 2010 roku w Rosji zorganizowano obchody w Katyniu z udziałem premiera Rosji Władimira Putina i premiera Polski Donalda Tuska.

10 kwietnia 2010 roku w Katyniu miała się odbyć druga część uroczystości, z udziałem prezydenta RP Lecha Kaczyńskiego i przedstawicieli wszystkich stanów Polski, którzy zostali zamordowani w 1940 roku. Nie doszła ona do skutku z powodu katastrofy polskiego samolotu Tu-154 w Smoleńsku. Zginęło w niej 96 osób, wśród nich: prezydent RP Lech Kaczyński z małżonką Marią Kaczyńską, ostatni prezydent RP na uchodźstwie Ryszard Kaczorowski, wicemarszałkowie Sejmu i Senatu, 18 parlamentarzystów, dowódcy wszystkich rodzajów Sił Zbrojnych RP, funkcjonariusze Biura Ochrony Rządu, pracownicy Kancelarii Prezydenta, szefowie instytucji państwowych, duchowni, przedstawiciele ministerstw, organizacji kombatanckich i społecznych oraz osoby towarzyszące, stanowiący delegację polską na uroczystości związane z obchodami 70. rocznicy Zbrodni Katyńskiej, a także załoga samolotu.

W 2013 roku w Golubiu-Dobrzyniu został zawiązany specjalny komitet społeczny na czele z Piotrem Kokoszką. W jego działalność włączyły się również samorządu powiatu oraz harcerze. W wyniku zbiórki publicznej udało zebrać się środki na powstanie pomnika – tablicy upamiętniającej ofiary katastrofy z 2010 roku. Na tablicy znalazło się 96 nazwisk ofiar. Pomnik został odsłonięty we wrześniu 2013 roku.

Szymon Wiśniewski

INFORMATOR DLA MIESZKAŃCÓW POWIATU WĄBRZESKIEGO

Szukasz...? Tylko u nas znajdziesz wszystko w jednym miejscu

OGŁOSZENIA DROBNE

Budowlane Remonty

Remonty malowanie gładzie, ocieplanie, regipsy itp... tel. 885-810-599

Meble Inne

Komplet wypoczynkowy-skóra jasny bez stan bardzo dobry tel. 723-439-411

Numery alarmowe

Komenda Powiatowa
Państwowej Straży Pożarnej
ul. Św. Floriana 6
87-200 Wąbrzeźno
tel. 56 689 09 00
numer alarmowy 998
lub 112 z telefonów kom.

Komenda Powiatowa Policji
ul. Wolności 28
87-200 Wąbrzeźno
tel. 56 687 72 00
numer alarmowy 997
lub 112 z telefonów kom.

Pogotowie energetyczne 991
Pogotowie gazowe 992
Pogotowie ciepłownicze 993
Pogotowie wodno-kanalizacyjne 994

Administracja

Urząd Miejski w Wąbrzeźnie
ul. Wolności 18
tel. 56 688 45 00
Starostwo Powiatowe w Wąbrzeźnie
Wolności 44
tel. 56 688 24 51 do 57
Agencja Restrukturyzacji
i Modernizacji Rolnictwa
ul. Wolności 27
87-200 Wąbrzeźno
tel. 56 687 33 15

Powiatowy Urząd Pracy
ul. Wolności 44
87-200 Wąbrzeźno
tel. 56 688 28 00

Urząd Skarbowy w Wąbrzeźnie
ul. Macieja Rataja 2
tel. 56 687 17 77

PKS Dworzec Autobusowy
ul. 1 Maja 51
87-200 Wąbrzeźno
tel. 56 688 14 62

Urząd Gminy Dębowa Łąka
Dębowa Łąka 38
tel. 56 688 49 10

Urząd Gminy Książki
ul. Bankowa 4
tel. 56 688 81 67

Urząd Gminy Płużnica
Płużnica 60
tel. 56 687 52 00

Urząd Gminy Ryńsk
ul. Mickiewicza 21
87-200 Wąbrzeźno

Kultura i rekreacja

Miejska i Powiatowa Biblioteka
Publiczna w Wąbrzeźnie
ul. Matejki 11 B
tel. 56 688 18 21

Wąbrzeski Dom Kultury
ul. Wolności 47
tel. 56 688 17 27

Centrum Sportu i Rekreacji
ul. Tysiąclecia 3
87-200 Wąbrzeźno
tel. 56 688 16 36

Oświata

Zespół Szkół
Ogólnokształcących
ul. Wolności 35
87-200 Wąbrzeźno
tel. 56 688 22 85

Szkoła Podstawowa nr 3
ul. Tysiąclecia 1
87-200 Wąbrzeźno
tel. 56 688 20 19

Szkoła Podstawowa nr 2
im. Jana Pawła II
ul. Wolności 30
87-200 Wąbrzeźno
tel. 56 688 18 23

Przedszkole Miejskie. Bajka
ul. Żeromskiego 11
87-200 Wąbrzeźno
tel. 56 688 20 92

Przedszkole Alpido
ul. Marii Konopnickiej 13
87-200 Wąbrzeźno
kom. 604 238 767

Specjalny Ośrodek
Szkolno-Wychowawczy we Wroniu
Wronie 28
tel. 56 461 06 11

Poradnia Psychologiczno
-Pedagogiczna w Wąbrzeźnie
ul. Wolności 35
87-200 Wąbrzeźno
tel. 56 688 21 75

Zespół Szkół Zawodowych
ul. Żeromskiego 6
87-200 Wąbrzeźno
tel. 56 688 13 52

Pomoc społeczna

Powiatowe Centrum
Pomocy Rodzinie w Wąbrzeźnie
ul. Wolności 44
tel. 56 688 24 52

Miejski Ośrodek
Pomocy Społecznej w Wąbrzeźnie
ul. Wolności 32
tel. 56 689 04 00

Dom Pomocy Społecznej
ul. Pod Młynik 4a
87-200 Wąbrzeźno
tel. 56 688 03 71

Przedsiębiorstwa komunalne

Zarząd Dróg Powiatowych
ul. 1 Maja 61
87-200 Wąbrzeźno
tel. 56 687 13 86

Miejski Zakład Energetyki
Ciepłej Wodociągów
i Kanalizacji Sp. z o.o. w Wąbrzeźnie
ul. Tysiąclecia 8
tel. 56 688 14 27

Zdrowie

Apteka Majowa
ul. Mickiewicza 11
87-200 Wąbrzeźno
tel. 56 620 04 49

Apteka Pod Arniką
ul. Wolności 10
87-200 Wąbrzeźno
tel. 56 688 26 55

Apteka Stokrotka
ul. Niedziałkowskiego 8
87-200 Wąbrzeźno
tel. 56 687 12 94

Apteka Dbam o Zdrowie
ul. Wolności 38
87-200 Wąbrzeźno
tel. 73 669 77 73

Apteka PULS VI
ul. Niedziałkowskiego 5
87-200 Wąbrzeźno
tel. 56 477 01 25

NZOZ Przychodnia
Specjalistyczna "REMEDIUM"
ul. Matejki 2A, 87-200 Wąbrzeźno
tel. 56 688 29 89 lub tel. 56 687 17 87

Apteka Przyjazna
ul. Wolności 46
87-200 Wąbrzeźno
Tel. 56 651 06 50

Niepubliczny Zakład
Opieki Zdrowotnej
Nowy Szpital
w Wąbrzeźnie
ul. Wolności 27
tel. 41 240 1701

Przychodnia Lekarska
"Amicus" N.Z.O.Z.
ul. Grudziądzka 58
87-200 Wąbrzeźno
tel. 56 687 16 46

NZOZ Zespół Lekarski
„Medicus” Swarcewicz-Bejger
Ewa, Swarcewicz Tomasz
ul. Pruszyńskiego 10,
87-200 Wąbrzeźno
tel. 56 687 08 87
tel. 56 687 30 22
tel. 56 687 30 23

Przychodnia Lekarska
Świat Zdrowia Neuca Med
ul. Niedziałkowskiego 5
87-200 Wąbrzeźno
tel. 56 687 03 58

Niepubliczny Specjalistyczny
Zakład Opieki Zdrowotnej
"Endomed"
ul. Plac Jana Pawła II
lokal nr 9
87-200 Wąbrzeźno
tel. 56 696 91 36
tel. 668 577 066

Przychodnia Medycyny
Rodzinnej w Sitnie
Sitno 37
tel. 56 688 14 91

Przychodnia KEMED
ul. Matejki 20c
87-200 Wąbrzeźno
tel. 56 688 00 20

ZASADY NADAWANIA OGŁOSZEŃ DROBNYCH

Twoje ogłoszenie ukaże się WE WSZYSTKICH naszych dwutygodnikach: CGD, CLI, CRY, CWA.

Aby nadać ogłoszenie :

- Wyślij treść ogłoszenia na adres e-mail: reklama@wpr.info.pl. Otrzymasz e-mail zwrotny z wyceną i nr konta do wpłaty
- Odwiedź nasze biuro i nadaj ogłoszenie osobiście: ul. Dworcowa 4, 87-400 Golub-Dobrzyń
- Ogłoszenia do kolejnego numeru przyjmujemy do godziny 16⁰⁰ w poniedziałki

Szczegółowe informacje pod numerem telefonu 662 061 331 lub 608-688-587. Regulamin znajdziesz na stronie www.golub-cgd.pl

Młodzież chętna do pracy w policji

WĄBRZEŹNO ➤ Uczniowie klas piątych wąbrzeskiego Zespołu Szkół spotkali się z przedstawicielami Komendy Powiatowej Policji w Wąbrzeźnie, którzy przybliżyli im możliwości i korzyści płynące ze wstąpienia w szeregi Policji

Z uwagi na zbliżający się koniec edukacji w szkole średniej oficer prasowy wraz z pracownikiem kadr przeprowadzili serię spotkań z młodzieżą, która niebawem opuści szkolne mury. Młodzi ludzie zaczynający nowy rozdział w życiu mieli okazję poznać służbę policjanta „od kuchni” na podstawie ponad 17-letniego doświadczenia aspiranta Krzysztofa Świerczyńskiego, który w swojej karierze służył w różnych pionach swojej formacji zarówno w Warszawie jak i Wąbrzeźnie.

Specjalista do spraw kadrowych Aneta Forystek przybliżyła wszystkim, jakie warunki

naależy spełnić, aby rozpocząć służbę w Policji, jak długo trwa szkolenie podstawowe i na ja-

kie zarobki można liczyć. Już w trakcie powyższych spotkań pierwsze zainteresowane osoby

zgłosiły swoją chęć i zgłosiły się po kwestionariusz osobowy.

- Spotkanie z uczniami

szołoby było jednocześnie zaproszeniem do wzięcia udziału w Pikniku Promującym Służbę w Policji, który odbędzie się 23 kwietnia 2025 roku o godzinie 10:00 na Malcie w Wąbrzeźnie, gdzie planujemy między innymi pokazy przewodników psów, Oddziału Prewencji Policji czy Samodzielnego Pododdziału Kontrterrorystycznego. O szczegółach poinformujemy wkrótce - podaje KPP Wąbrzeźno.

Wszelkie informacje dotyczące naboru do służby w Policji znajdziemy na stronie: <https://praca.policja.pl/>

(ak)

fot. KPP Wąbrzeźno

OGŁOSZENIE

DWUTYGODNIK REGIONU
WĄBRZESKIEGO

CWA

Redakcja:
87-400 Golub-Dobrzyń,
ul. Dworcowa 4,
tel. 662 061 331,
e-mail: redakcja@wpr.info.pl

Redaktor naczelny:
Andrzej Korpalski
tel. 535 170 961
a.korpalski@wpr.info.pl

Dział reklamy i ogłoszeń:
tel. 608 688 587
e-mail: reklama@wpr.info.pl

Kolportaż prasy:
tel. 662 061 331

Wydawca:
WPR Sp. z o.o.
87-400 Golub-Dobrzyń,
ul. Dworcowa 4
(Nakład WPR 3700 egz.)

Druk:
POLSKA PRESS Sp. z o.o.
02-672 Warszawa, ul. Domaniewska 45

Redakcja nie zwraca tekstów
niezamówionych oraz zastrzega
sobie prawo do ich redagowania
i skracania. Redakcja nie odpowiada
za treść zamieszczonych ogłoszeń.

**Wójt Gminy Książki
informuje:**

że na tablicy ogłoszeń w Urzędzie Gminy Książki oraz na stronach internetowych Urzędu zamieszczony został wykaz nieruchomości, stanowiącej własność Gminy Książki, przeznaczonej do zbycia w drodze zamiany w obrębie geodezyjnym Szczuplinki.

**Wójt Gminy Książki
Krzysztof Zieliński**

Renta socjalna: ile wynosi i dla kogo?

REGION ▶ Renta socjalna to świadczenie, które nie jest uzależnione ani od stażu pracy, ani od pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. Aby jednak móc ją otrzymać, należy spełnić określone warunki. Od marca jej wysokość wzrosła do 1878,91 zł brutto

Renta socjalna jest finansowana z budżetu państwa, a nie z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Przyznawana jest na wniosek, po spełnieniu określonych warunków. – Świadczenie to podlega waloryzacji, która odbywa się 1 marca każdego roku. Po podwyżce kwota świadczenia wynosi obecnie **1878,91 zł brutto** – informuje Krystyna Michałek, regionalna rzeczniczka prasowa ZUS w województwie kujawsko-pomorskim.

Rentę socjalną mogą otrzymać osoby pełnoletnie, u których lekarz orzecznik lub komisja lekarska ZUS stwierdziła całkowitą niezdolność do pracy z powodu naruszenia sprawności organizmu, które powstało: przed ukończeniem 18. roku życia; w trakcie nauki w szkole lub w szkole wyższej – przed ukończeniem 25. roku życia; w trakcie kształcenia w szkole doktoranckiej, studiów doktoranckich lub aspirantury naukowej.

Osobą pełnoletnią jest nie tylko ta, która ukończyła 18 lat, ale także kobieta, która zawarła związek małżeński po ukończeniu 16. roku życia.

Świadczenie może być przyznane na stałe, jeśli całkowita niezdolność do pracy ma charakter trwały. Renta socjalna może być również przyznana na czas określony w przypadku, gdy niezdolność do pracy jest okresowa. Przyznanie oraz pobieranie renty socjalnej nie jest uzależnione od spełnienia warunku przebywania na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. Renta przysługuje m.in. osobom posiadającym obywatelstwo polskie, które czasowo przebywają za granicą, na przykład w celu nauki lub odwiedzin rodziny.

Kiedy renta socjalna nie przysługuje

Renta socjalna nie przysługuje osobom, które mają ustalone prawo do emerytury, renty z tytułu niezdolności do pracy, świadczenia przedemerytalnego, zasiłku przedemerytalnego, nauczycielskiego świadczenia kompensacyjnego lub pobierają świadczenia o charakterze rentowym z instytucji zagranicznych.

Ponadto renta socjalna nie będzie przyznawana osobom, które są właścicielami lub posiadaczami nieruchomości rolnej o powierzchni użytków rolnych przekraczającej 5 ha przeliczeniowych. Renta socjalna nie przysługuje również w okresie tymczasowego aresztowania lub odbywania kary pozbawienia wolności.

Jeżeli wnioskodawca ubiega się o rentę socjalną i jednocześnie ma prawo do renty rodzinnej, której wysokość nie przekracza 300% kwoty najniższej renty z tytułu całkowitej niezdolności do pracy (aktualnie 5636,73 zł brutto), przysługuje mu prawo do obu tych świadczeń. W przypadku, gdy łączna kwota obu świadczeń przekroczy 5636,73 zł brutto, ZUS obniży rentę socjalną. Należy jednak pamiętać, że obniżona renta socjalna nie może być niższa niż 10% najniższej renty z tytułu niezdolności do pracy. Jeśli natomiast kwota renty rodzinnej przekroczy 300% najniższej renty z tytułu niezdolności do pracy, renta socjalna nie będzie przysługiwać.

Czy na rentę socjalną można pracować?

Osoby pobierające rentę socjalną, podobnie jak inni emeryci i renciści, mają prawo do podejmowania pracy zarobkowej. Muszą jednak pamiętać o obowiązujących limitach przychodu, które mogą skutkować zmniejszeniem lub zawieszeniem wypłaty świadczenia. Graniczne kwoty przychodów są aktualizowane co trzy miesiące. Od 1 marca 2025 r. do końca maja 2025 r. granicą bezpiecznego dorabiania jest kwota **5934,10 zł brutto**. Zarobki nieprzekraczające tej kwoty miesięcznie nie wpłyną na wysokość renty wypłacanej przez ZUS. Natomiast, aby uniknąć wstrzymania wypłaty świadczenia, dodatkowy miesięczny przychód nie powinien przekraczać **11 020,40 zł brutto**.

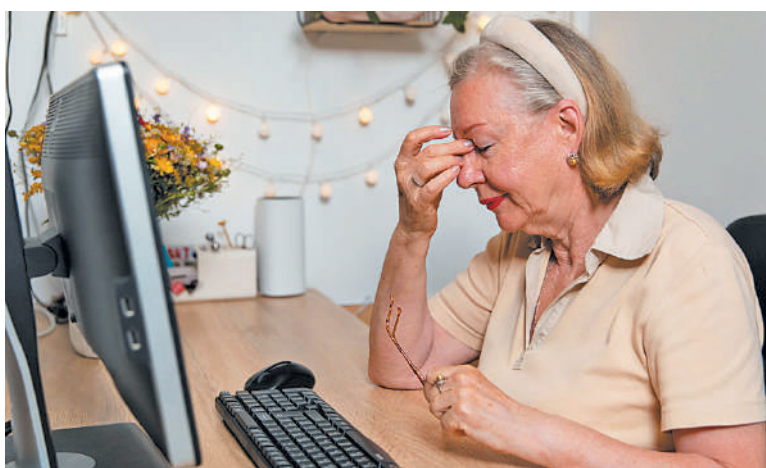
W 2024 roku dopuszczalna roczna kwota przychodu wyniosła 65 611,40 zł brutto, natomiast graniczna roczna kwota przychodu osiągnęła 121 849,50 zł brutto. Kwoty te odpowiadają 70 proc. i 130 proc. przeciętnych miesięcznych wynagrodzeń z 2024 roku.

(red)
fot. ZUS

Region

Cztery miesiące na wniosek o „rentę wdowią”

Do ZUS-u złożono 674 tys. wniosków o tzw. rentę wdowią, z czego w województwie kujawsko-pomorskim wpłynęło 40 tys. Wszyscy uprawnieni do „renty wdowiej”, którzy jeszcze nie złożyli wniosku (ERWD), mają czas na przekazanie go do ZUS-u do końca lipca. W takim przypadku prawo do świadczenia będzie przysługiwało od lipca.

„Renta wdowia” pozwala na łączenie renty rodzinnej po zmarłym małżonku z innym świadczeniem emerytalno-rentowym, takimi jak na przykład emerytura. – Oba świadczenia będą wypłacane w odpowiednich proporcjach, nie wcześniej jednak niż od 1 lipca 2025 roku. Aby uzyskać przysługujące zwiększenie, należy złożyć wniosek o symbolu ERWD do 31 lipca 2025 roku – informuje Krystyna Michałek, regionalna rzeczniczka prasowa ZUS w województwie kujawsko-

pomorskim.

Osoba ubiegająca się o „rentę wdowią” musi spełnić łącznie kilka warunków. Przede wszystkim powinna mieć prawo do dwóch świadczeń emerytalno-rentowych, z których jedno jest rentą rodzinną po zmarłym małżonku. Osoby, które dotychczas nie miały przyznanej renty rodzinnej albo własnego świadczenia, a spełniają wymagane kryteria, powinny jak najszybciej złożyć odpowiedni wniosek. Równocześnie mogą także złożyć wnio-

sek o ustalenie zbiegu świadczeń z rentą rodzinną, korzystając z formularza ERWD. Ważne jest, aby oba prawidłowo wypełnione dokumenty dotarły do Zakładu przed końcem lipca. W takim przypadku prawo do świadczenia będzie przysługiwało od lipca.

Kolejnym warunkiem koniecznym do uzyskania „renty wdowiej” jest ukończenie 60. roku życia przez kobietę oraz 65. roku życia przez mężczyznę. Ponadto osoba ubiegająca się o świadczenie musi pozostawać we wspólności małżeńskiej do dnia śmierci współmałżonka, nie może być obecnie w związku małżeńskim oraz musi nabyć prawo do renty rodzinnej po zmarłym małżonku nie wcześniej niż po ukończeniu 55. roku życia przez kobietę i 60. roku życia przez mężczyznę. Wiek, w którym osoba ubiegająca się o „rentę wdowią” owdowiała ma również istotne znaczenie. W przypadku wdowy, musi ona mieć co najmniej 55 lat w momencie śmierci męża, natomiast wdo-

wiec powinien mieć 60 lat w dniu śmierci żony.

Co oznacza wspólność małżeńska?

Wspólność małżeńska oznacza rzeczywisty związek, który łączy małżonków. Obejmuje wspólne zamieszkiwanie, prowadzenie wspólnego gospodarstwa domowego, wspólne pożycie, wierność, wzajemną pomoc w dążeniu do dobra założonej rodziny lub inne więzi. Oznacza to, że „renta wdowia” nie przysługuje małżonkowi rozwiedzionemu, a także wdowie lub wdowcowi, który do dnia śmierci małżonka nie pozostawał z nim we wspólności małżeńskiej, mimo tego, że w chwili jego śmierci miał ustalone wyrokiem lub ugodą sądu prawo do alimentów z jego strony.

Warto zaznaczyć, że prawo do wypłaty „renty wdowiej” w przypadku kilkukrotnego owdowienia przysługuje jedynie po śmierci ostatniego małżonka. Prawo to wygasa z dniem poprzedzającym zawarcie nowego związku małżeńskiego przez osobę uprawnioną.

Ile wynosi „renta wdowia”

Wysokość renty wdowiej w bieżącym oraz kolejnym roku wyniesie 15% własnego świadczenia oraz pełną rentę rodzinną, która dla jednej osoby stanowi 85% świadczenia, jakie przysługiwałoby zmarłej osobie. Zamiennie, może to być 15% ustalonej renty rodzinnej dla wdowy lub wdowca oraz 100% wypłaconego świadczenia. Od 1 stycznia 2027 roku wysokość drugiego świadczenia wypłacanego w zbiegu ulegnie z urzędu podwyższeniu do 25%. Należy jednak pamiętać, że łączna suma obu świadczeń nie może przekroczyć trzykrotnej najniższej emerytury, która od marca br. wynosi 1 878,91 zł brutto, co daje łączną kwotę 5 636,73 zł brutto. W przypadku, gdy suma świadczeń w zbiegu przekroczy tę kwotę, świadczenie zostanie pomniejszone o wartość przekroczenia. Co ważne, jeśli dotychczas pobierane świadczenie już przekracza kwotę 5636,73 zł brutto, prawo do „renty wdowiej” nie przysługiwać.

(red), fot. ZUS

Liczba pracujących emerytów rośnie

REGION ▶ W ciągu ostatnich dziewięciu lat liczba pracujących emerytów wzrosła o 51,7 proc. Na koniec grudnia 2015 roku w Polsce było 575,4 tys. pracujących emerytów, natomiast na koniec 2024 roku ich liczba wzrosła do 872,6 tys

– W grudniu 2024 roku 872,6 tys. osób z ustalonym prawem do emerytury było objętych ubezpieczeniem zdrowotnym z tytułu innego niż status emeryta. Spośród pracujących seniorów 556,8 tys. było również objętych ubezpieczeniem emerytalnym i rentowym – informuje Krystyna Michałek, regionalna rzeczniczka prasowa ZUS w województwie kujawsko-pomorskim.

Wśród aktywnych zawodowo emerytów przeważały kobiety, które stanowiły 58,1 proc. tej grupy. Wyjątek stanowi województwo śląskie, gdzie wśród pracujących emerytów przeważają mężczyźni, którzy stanowią 52,7 proc. tej grupy. Prawie 96,4 proc. pracujących emerytów to osoby w wieku 60/65 lat i więcej. Średni wiek zatrudnionych emerytów wynosi 67,5 roku, przy czym dla mężczyzn to 69,2 roku, a dla kobiet – 66,3 roku.

Najwięcej pracujących emerytów zamieszkuje województwo mazowieckie (16,4 proc.) oraz śląskie (14,1 proc.), natomiast najmniej – województwo opolskie, gdzie ich odsetek wynosi zaledwie 2,3 proc. Średnio na 1000 osób pobierających emeryturę 137 osób to pracujący emeryci. Najwięcej z nich mieszka w województwie mazowieckim (166) oraz wielkopolskim (152), natomiast najmniej w województwach podkarpackim (91) i lubelskim (107).

W województwie kujawsko-pomorskim na 1000 emerytów przypada 119 pracujących.

Rozkład terytorialny pracujących emerytów, wyrażony w przeliczeniu na 1000 osób zatrudnionych w gospodarce narodowej, kształtuje się w sposób odmienny. Najwięcej pracujących emerytów na 1000 osób pracujących w gospodarce narodowej zamieszkuje województwa: zachodniopomorskie (77), śląskie (75) oraz lubuskie (72). Z kolei

najmniej emerytów aktywnych zawodowo znajduje się w województwie podkarpackim (45). Na Kujawach i Pomorzu na 1000 osób zatrudnionych w gospodarce narodowej przypada 57 pracujących emerytów.

Wśród pracujących emerytów objętych ubezpieczeniem zdrowotnym najwięcej jest osób zatrudnionych na umowę o pracę, które stanowią 38,4 proc. ogółu tej grupy. 29,6 proc. zdecydowało się na prowadzenie własnej działalności, natomiast 26 proc.

pracuje na umowę zlecenia. W przypadku pracujących emerytów podlegających także ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym, zdecydowanie przeważają osoby zatrudnione na umowę o pracę – stanowią one 59,2 proc., a osoby pracujące na umowę zlecenia – 35,1 proc.

W jakich branżach emeryci najchętniej podejmują pracę?

Podobnie jak w ubiegłym roku, najwięcej pracujących emerytów znajduje zatrudnienie u płatników świadczących

usługi związane z opieką zdrowotną i pomocą społeczną, gdzie pracuje 16,2 proc. emerytów. W każdym z 16 województw udział emerytów w tej sekcji był największy, mieszcząc się w przedziale od 14,4 proc. do 20,5 proc.

Niektórzy mogą dorabiać bez żadnych ograniczeń

Emeryci, którzy osiągnęli powszechny wiek emerytalny (60 lat dla kobiet i 65 lat dla mężczyzn), mogą uzyskiwać dodatkowe przychody bez żadnych ograniczeń. Ich świadczenie nie zostanie zmniejszone ani zawieszone, nawet jeśli dodatkowe zarobki będą wyższe niż 70 proc. lub 130 proc. przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia. Jest jeden wyjątek od tej zasady: gdy ZUS podwyższył wyliczoną emeryturę do kwoty świadczenia minimalnego, które od marca tego roku wynosi 1878,91 zł brutto. W sytuacji, gdy przychód przekroczy wysokość podwyższenia do minimum emerytury, świadczenie za dany okres zostanie wypłacone w niższej kwocie, tj. bez dopłaty do minimum.

Warto przypomnieć, że emeryci, którzy podejmują pracę i w związku z tym mają odprowadzane składki emerytalne raz w roku lub po zakończeniu zatrudnienia, mogą doliczyć te składki do swojej emerytury.

(red)
fot. ZUS

Region

Już 3 miliony wniosków o 800+

Od 1 lutego rodzice i opiekunowie mogą składać wnioski o 800 plus na nowy okres świadczeniowy. Do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych wpłynęło już około 3 miliony takich wniosków, z czego w województwie kujawsko-pomorskim zarejestrowano ponad 161 tysięcy.

Już od 1 lutego rodzice mogą składać wnioski o 800 plus na nowy okres świadczeniowy, który rozpocznie się 1 czerwca tego roku i potrwa do 31 maja 2026 roku. – Wnioski o świadczenie można składać wyłącznie drogą elektroniczną, korzystając z PUE/eZUS, portalu Emp@tia, bankowości elektronicznej oraz bezpłatnej aplikacji mZUS na urządzenia mobilne (telefony komórkowe, tablety) – informuje Krystyna Michałek, regionalna rzeczniczka prasowa ZUS w województwie kujawsko-pomorskim.

Termin ustalenia prawa do

świadczenia 800 plus oraz jego wypłaty zależy od daty złożenia wniosku wraz z wymaganymi dokumentami. Jeśli rodzic złoży prawidłowo wypełniony wniosek do 30 kwietnia 2025 r., ZUS wypłaci świadczenie do 30 czerwca 2025 r., co pozwoli na zachowanie ciągłości wypłaty świadczenia 800 plus. Złożenie wniosku do końca czerwca 2025 r. zapewni, że świadczenie wychowawcze zostanie wypłacone z wyrównaniem od 1 czerwca 2025 r. Natomiast w przypadku złożenia wniosku na nowy okres po 30 czerwca 2025 r., świadczenie wychowawcze będzie przysługiwało od miesiąca, w którym wniosek został złożony. Nie dotyczy to rodziców, którym urodziło się dziecko. Oni mają trzy miesiące na złożenie dokumentów.

Pisma, informacje oraz decyzje dotyczące świadczenia 800 plus są przekazywane w formie elektronicznej za pośrednictwem PUE/eZUS, niezależnie od tego, czy wniosek został złożony przez ban-

kowość elektroniczną, czy portal Emp@tia. W przypadku, gdy rodzic składa wniosek za pośrednictwem banku lub portalu Emp@tia, a nie posiada profilu na PUE/eZUS, Zakład Ubezpieczeń Społecznych automatycznie założy mu taki profil na podstawie danych podanych we wniosku. Świadczenie wychowawcze w wysokości 800 zł przysługuje na każde dziecko w wieku do 18 lat, niezależnie od dochodów rodziny.

W 2024 roku rodzice złożyli 5 mln 193 tys. wniosków o świadczenie wychowawcze, obejmujących 7 mln 918 tys. dzieci. Dla porównania, w roku poprzednim złożono 5 mln 271 tys. wniosków, które dotyczyły 8 mln 136 tys. dzieci. W województwie kujawsko-pomorskim w 2024 roku rodzice złożyli ponad 265,5 tys. wniosków o 800 plus, obejmujących 402,5 tys. dzieci.

(red)
fot. ZUS

Młodzi wojownicy na ringu

SPORTY WALKI ▶ W niedzielę 6 kwietnia br. w Sokółce zakończył się II Turniej Eliminacyjny do Mistrzostw Polski w boksie

Około 250 zawodników w grupach wiekowych młodzik, kadet i kadetka z całej Polski startowało na dwóch ringach podczas 4-dniowego turnieju. Sekcję Bokserską Wąbrzeski Klub Sportów i Sztuk Walki reprezentowało dwóch zawodników, którymi opiekował się trener Piotr Rybszleger. Zawodnikom niestety nie udało się zdobyć kwalifikacji.

Jakub Goerke (46 kg) przegrał w pierwszej rundzie przez RSC z doświadczonym rywalem. Kuba miał okazję zrobić także kilka rund sparingowych w kolejnych dniach turnieju. Zebrane w ten sposób doświadczenie zaowocuje na pewno w późniejszych występach.

Julia Kraszniewska (57 kg) stoczyła bardzo dobrą walkę. Niestety po trzech wyrównanych rundach to ręka przeciwniczki powędrowała w górę.

Turniej w Sokółce, jak i poprzedni w Ciechocinku to pierwsze podejścia Wąbrzeskiego Klubu

Sportów i Sztuk Walki do eliminacji mistrzostw Polski. Towarzyszyły temu niesamowite emocje,

ogrom doświadczenia, pot zawodowy w ringu i wiele wniosków do pracy, co zaowocuje w przy-

szłości. Tymczasem zawodnicy wracają do treningów, by już za rok powalczyć o kwalifikację i reprezentować nasze miasto na mistrzostwach Polski.

– Ogromne podziękowania za współpracę należą się dyrektorowi Zespołu Szkół w Wąbrzeźnie i Starostwu Powiatowemu w Wąbrzeźnie. Udział w zawodach był możliwy dzięki dofinansowaniu ze środków otrzymanych z Urzędu Miasta w Wąbrzeźnie w wyniku otwartego konkursu ofert w zakresie wspierania i upowszechniania kultury fizycznej w roku 2025 na realizację zadania pn. „Prowadzenie szkolenia sportowego zawodników w dyscyplinie kyokushin karate i boksie” – informuje Wąbrzeski Klub Sportów i Sztuk Walki.

Oprac. B. Walas
fot. Facebook

Piłka nożna

Unia włącza się do walki o awans

Bardzo ważna wygrana piłkarzy z Wąbrzeźna w meczu 23. kolejki IV ligi kujawsko-pomorskiej. Unia pokonała lidera z Solca Kujawskiego 2:1, strącając Unię z pierwszego miejsca. Co ważniejsze nasz zespół zbliżył się do pierwszej pozycji na zaledwie 3 punkty!

Sytuacja w IV lidze jest bardzo wyrównana. Unia nieco z drugiego szeregu, już od początku rundy wiosennej zbliżała się do podium, teraz jest dosłownie o włos. Obecnie pierwsza jest Tłuchowia z 51 punktami, dalej jest Unia oraz Chemik Bydgoszcz (po 50 punktów) i właśnie Wąbrzeźnianie z 48 punktami. Jako, że praktycznie co kolejkę któryś z głównych faworytów się potyka

i traci punkty, dosłownie wszystko może się zdarzyć.

W 23. kolejce Unia podejmowała swoją imienniczkę z Solca Kujawskiego. Spadkowicz z III ligi chce wrócić na poziom centralny, ale Wąbrzeźnianie im tego nie ułatwili. Nasz zespół zdobył gola już w 7. minucie, było to trafienie samobójcze gracza z Solca. Do przerwy wynik się nie zmienił. W 65. minucie goście wyrówna-

li, ale Wąbrzeźno na 2:1 strzeliło w 71. minucie za sprawą Trusha.

Dzięki temu sytuacja stała się jeszcze ciekawsza. W najbliższym meczu w Wielką Sobotę Unia zagra w Ryplinie z Lechem. Czy uda się wskoczyć na podium? Warunkiem jest wygrana oraz potknięcie kogoś z pierwszej trójki.

(ak)
fot. archiwum

Rekreacja

Nowy rekord życiowy

Strażak Marian Łazarski świetnie spisał się w półmaratonie w Poznaniu 13 kwietnia br.

Komenda Powiatowa Państwowej Straży Pożarnej w Wąbrzeźnie pochwaliła się na swojej stronie.

„Podczas odbywającego się w niedzielę (13.04.25) 17. PKO Poznań Półmaratonu przeprowadzone zostały Mistrzostwa Polskiej Państwowej Straży Pożarnej w Półmaratonie o puchar Komendanta Głównego PSP.

Wśród zawodników znalazł się funkcjonariusz naszej komendy mł. ogn. Marian Łazarski, który poprawił swój rekord życiowy i w czasie 1:30:38 zajął 27. miejsce w kategorii strażaków. Gratulujemy!”

Pozostaje tylko przyłączyć się do gratulacji.

Oprac. B. Walas
fot. PSP